

آزمون ۱۰ از ۱۳

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - جامع اول (۱۳۹۹/۰۱/۲۹)

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی و نگارش

۱. گزینه ۲ درست است.
«درای» در معنای «پتک» با «آهنگران» و «زخم» (ضربه) تناسب دارد و معنایش مشخص می شود.
۲. گزینه ۳ درست است.
(۱) تفریط: کوتاهی کردن در امری
(۳) تیمار: غم خواری و مراقبت
(۲) هلهله: فریاد از سر شادمانی، جوش و خروش
(۴) تازیک: غیر ترک، فارسی‌زبانان (و عرب‌زبانان)
۳. گزینه ۱ درست است.
«گل‌های به بر» یعنی گل‌های بارور و شکفته؛ لذا در این بیت «بر» در معنای «بار و محصول» آمده است نه سینه و آغوش.
۴. گزینه ۴ درست است.
با توجه به معنای کلی بیت که توصیه به عاشقی و رها کردن امور مادی است؛ «بگذارند» (در معنی رهاکردن) شکل صحیح فعل است.
۵. گزینه ۲ درست است.
املاي ۱- آغوز، ۲- استخوان و ۳- سرسام، نادرست آمده است.
۶. گزینه ۳ درست است.
املاي ۱- ضیاع، ۲- فراغ و ۳- نثار، نادرست آمده است.
۷. گزینه ۴ درست است.
(۱) دیوان غربی - شرقی: گوته
(۳) پیوند زیتون بر شاخ ترنج: موسوی گرمارودی
(۲) سه دیدار: نادر ابراهیمی
(۴) پیامبر و دیوانه: جبران خلیل جبران
۸. گزینه ۳ درست است.
گزینه ۱: شاعر می‌گوید حتی نوزادان هم عاشق زیبایی تو می‌شوند ⇐ اغراق است اما حسن تعلیل ندارد.
گزینه ۲: به تلفظ درست «رُفتم» (جاروب کردم) و «ره رُفتن ما» باید دقت شود ⇐ «رُفتن راه با مژه» کنایه از شدت عشق و احترام است اما جناس همسان در بیت وجود ندارد.
گزینه ۳: «زاغ» با «طاووس» در تضاد است. «باز» در معنی «دوباره» آمده‌است اما به دلیل حضور «زاغ»، «بوم» (جغد) و «طاووس»، معنای بازِ شکاری (عقاب) هم به ذهن تداعی می‌شود ⇐ ایهام تناسب دارد.
گزینه ۴: «هوا» ایهام تناسب دارد: (۱) هوا و آسمان (۲) هوس و آرزو که به دلیل حضور «هوس» در بیت، به ذهن تداعی می‌شود. اما «تضمین» در بیت دیده نمی شود.
۹. گزینه ۳ درست است.
گزینه ۱: تشبیه: شاعر به بید تشبیه شده است. ⇐ وجه شبه: لرزیدن ⇐ «لرزیدن» در اینجا کنایه از ترسیدن است.
گزینه ۲: تشبیه: مجنون به کعبه تشبیه شده است. ⇐ وجه شبه: حلقه در گوش کردن ⇐ «حلقه در گوش کردن» کنایه از بندگی است.
گزینه ۳: تشبیه: «غم به کوه» و «تن به کاه» تشبیه شده است. ⇐ وجه شبه (به ترتیب): سنگین بودن، لاغر بودن ⇐ منظور همین است و وجه شبه کنایه از مقصود دیگری نیست.
گزینه ۴: آئینه به صبح تشبیه شده است. ⇐ وجه شبه: سینه چاک بودن ⇐ «سینه چاک بودن» کنایه از شور عاشقی داشتن است.
۱۰. گزینه ۲ درست است.
کف (مجاز از دست) از لحاظِ بخشندگی به دریا تشبیه شده‌است. دریای محیط (اقیانوس) به ساحلِ خشک تشبیه شده است. در اینجا ساحل و اقیانوس (از نظر پُرآبی و بی‌آبی) مقابل و متضاد هم واقع شده‌اند؛ بنابراین تشبیه دو امر متضاد، پدیدآورندهٔ آرایهٔ متناقض‌نما (پارادوکس) است. («کف» در کنار دریا، ایهام تناسب دارد اما فاقد ایهام است.)

۱۱. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۱: «محراب ابرو» اضافه تشبیهی است. دست دعا (دست به نشانه دعا) اضافه اقترانی است.
گزینه ۲: «دست دهر» اضافه استعاری است. «ریشه پیوند» اضافه تشبیهی است (عرق و پیوند انسان به وطن، مشابه ریشه درخت است).

گزینه ۳: «سرو قد» اضافه تشبیهی است.

گزینه ۴: «گوی توفیق» اضافه تشبیهی است.

۱۲. گزینه ۱ درست است.

باید به کاربرد «را» در گزینه یک توجه شود که از نوع «بدل از کسره» (فک اضافه) است:
مگر آواز من به گوش یکی از دوستان مخلص رسید ← «یکی» مضاف‌الیه است برای «گوش».

۱۳. گزینه ۴ درست است.

[عوام] بند کردندش (او را در بند کردند) و به زندانی نهادند (شناسه «کند» از پایان فعل به قرینه شناسه فعل قبلی حذف شده است).

۱۴. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۱: نام تو چون بر زبانم می‌آید. ← مضاف‌الیه
گزینه ۲: هم با وجود کودکی، فرهنگ پیران برای او است، هم با وجود کودکی، طبع امیران برای او است. ← متمم
گزینه ۳: از بیان حال خود به ما نصیب ده (متمم)
گزینه ۴: جسم و جان و هر چه برای من هست، آن توست ← متمم

۱۵. گزینه ۱ درست است.

نمی‌بست: ماضی استمراری // بینگارد: مضارع التزامی // نبود: ماضی ساده («آماده» مسند است.) // نشان نمی‌داد: ماضی استمراری // نیست (نمی‌باشد): مضارع اخباری // نباشد: مضارع التزامی («شناخته» مسند است.)

۱۶. گزینه ۴ درست است.

(۱) دشمن حیرت‌زده است (جمله پایه یا هسته) که چگونه ممکن است (جمله پیرو یا وابسته) [که] کسی از مرگ نهراسد (جمله پیرو یا وابسته): بر روی هم یک جمله مرکب (غیر ساده)
(۲) کجا از مرگ می‌هراسد آن کس (جمله پایه یا هسته) که به جاودانگی روح خویش در جوار رحمت حق آگاه است (جمله پیرو یا وابسته): بر روی هم یک جمله مرکب (غیر ساده)

۱۷. گزینه ۴ درست است.

معنای بیت ۱: اگر بتوانم جهان را پر از مرواریدهای پوشیده در صدف بکنم، نمی‌توانم حتی یکی از آنها را نصیب تو کنم، اگر روزی‌ات نباشد (هر کسی به اندازه قسمت و روزی مقدرش بهره می‌برد).
معنای بیت ۲: تو که در دل و جانم جا داری، چرا به خاطر چیز مختصری از من دوری می‌گزینی؟
معنای بیت ۳: اگر از شدت فقر اختیارم را از دست دادم، به خاطر تو بوده است نه خودم.
معنای بیت ۴: وجود من به خاطر وجود تو هر لحظه آرزو دارد که فدا شود.

۱۸. گزینه ۱ درست است.

این که در همان قبح اول که ساقی پر می‌کند، ته‌مانده شراب ریخته شود، نشانه این است که در کار ساقی خللی وجود دارد و این از همان ابتدا آشکار است. ← سالی که نکوست از بهارش پیداست!

۱۹. گزینه ۳ درست است.

در هر سه بیت، مانند بیت صورت سؤال، بر این مفهوم تأکید شده است که از سرنوشت بد و محتوم، گریزی نیست.

۲۰. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۱: در هر دو مورد، عمل کردن از روی عادت و وظیفه، بدون عشق و انگیزه واقعی، نکوهش شده‌است.
گزینه ۲: متن بر جاودانگی روح و تعلقش به عالم غلوی تأکید دارد اما بیت، از ارزشمندی خاک کوی دوست می‌گوید.
گزینه ۳: در هر دو مورد، زندگی سرافرازانه به زندگی محافظه‌کارانه ترجیح داده شده‌است.

گزینه ۴: در هر دو مورد، به بیان بی‌پردهٔ عیب‌های دیگران اشاره شده‌است.

۲۱. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۱: روز و شب، لباس و رخت‌خوابی جز نور خورشید و ماه نداریم $\Leftarrow$ اوج فقر و تنگ‌دستی
گزینه ۲: دست‌ها را به سوی آسمان می‌بریم چرا که قرص ماه (بدر ماه) شبیه قرص نان است و ما نیازمند نان هستیم!
گزینه ۳: اگر یک لنگه از دو لنگهٔ یک کفش، تنگ باشد، آن لنگهٔ دیگر هم به کار نمی‌آید.
گزینه ۴: نانی برای خوردن نداریم و خورشمان درد و رنج است. کوزه‌ای نداریم و آبمان اشک دیدگانمان است.

۲۲. گزینه ۱ درست است.

«صورتک (نقاب) به رو داشتن» کنایه از دورنگی و تظاهر است. در بیت گزینه ۱، مانند جملهٔ صورت سؤال، دوری از دورنگی و تظاهر بیان شده است.

۲۳. گزینه ۱ درست است.

منظور نویسندهٔ عبارت صورت سؤال این است که علت شکست سپاه ایران از سپاه روس، عقب‌ماندگی ایرانیان از نظر علمی و فناوری و همراه‌نشدن با جریان پیشرفت جهانی بوده است. در بیت‌های ۲ تا ۴ نیز بیدار شدن از خواب، همراه شدن با قافلهٔ علم و رو به سوی آینده داشتن، مطرح است.

۲۴. گزینه ۲ درست است.

دقت داشته باشید که در بیت صورت سؤال، چشمه به صدف تشبیه نشده است، بلکه کف‌های حاصل از امواج و تلاطم جویبار، در سپیدی به صدف مانند شده‌است. در بیت گزینه ۲ هم، سفیدی صدف مطرح است. «رنگ» در گزینه ۴ به معنای طرح است.

۲۵. گزینه ۴ درست است.

معنای بیت صورت سؤال: بهترین راه برای پنهان کردن گناهی که از ما سرزده، این است که تظاهر کنیم و خود را از بروز آن عصبانی جلوه دهیم (انگار که هیچ نقشی در بروز آن نداشته‌ایم!)
در بیت گزینه ۴ نیز، ضحاک - که خود عامل کشتن جوانان از جمله فرزندان کاوه بود - خود را از ستمی که بر کاوه رفته، بی‌خبر جلوه می‌دهد و تظاهر می‌کند که از این همه ستم و بیداد خشمگین است و به دنبال مسبب آن می‌گردد!

عربی، زبان قرآن

۲۶. گزینه ۲ درست است.

وَأَسْأَلُوا اللَّهَ - از خداوند بخواهید یا درخواست کنید (رد گزینه ۴) - مِنْ فَضْلِهِ - بخشش او (رد سایر گزینه‌ها) - بِكُلِّ شَيْءٍ - به هر چیزی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) - عَلِيمًا - دانا (رد گزینه ۱)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

قَدْ اسْتَقْوُوا - برگرفته‌اند (رد سایر گزینه‌ها) - الْمَعْرِيَةِ - عربی شده (رد گزینه ۲) - كَلِمَاتٍ أُخْرَى - کلمات دیگری (رد گزینه ۲)

۲۸. گزینه ۴ درست است.

يُحْفَرُ - حفر می‌شود (رد گزینه ۳) - بئر - چاهی (رد گزینه ۱) - لَاسْتَخْرَاجِ النَّفْثِ - برای استخراج یا بیرون آوردن نفت (رد گزینه ۳) - يُوضَعُ - قرار داده می‌شود (رد گزینه‌های ۳ و ۱) - الْأَنْبُوبُ - لوله‌ای (رد گزینه ۱) - يَصْعَدُ - بالا می‌رود (رد گزینه‌های ۱ و ۲) - الْأَنْبُوبُ - این لوله، آن لوله (رد گزینه‌های ۳ و ۱)

۲۹. گزینه ۳ درست است.

أَنْزَلَ - فرو فرستاد، نازل کرد (رد گزینه ۱) - مَطَرًا - بارانی (رد گزینه ۴) - أَصْبَحَتْ - شد (رد سایر گزینه‌ها) - اغبرارها - غبارآلودگی‌اش (رد سایر گزینه‌ها)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

كَانَ - بود (رد گزینه ۲) - يَفْرَجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ - اندوه غمگین را می‌زدود «با تأثیر از فعل کان» (رد سایر گزینه‌ها) - يَعِينُ - کمک می‌کرد، یاری می‌رساند «با تأثیر از فعل کان» (رد گزینه ۲)

۳۱. گزینه ۳ درست است.

أَقْلَ مِنْ - کمتر از (رد سایر گزینه ها) - صِیْرَت - کرد ، گرداند (رد سایر گزینه ها)

۳۲. گزینه ۲ درست است.

تصحیح خطاهای سایر گزینه ها ۱- أشهرمنتجات : معروفترین تولیدات - يُعْتَبَرُ : به شمار می آید ۳- يُنْقَلُ (مجهول): منتقل می - شود - أَقْلَ خطراً و نفقة : کم خطرتر و کم هزینه تر است ۴- على كلِّ المُواطنين : همه شهروندان باید ... باشند - عند مشاهدة الخطر : هنگام دیدن خطر

۳۳. گزینه ۴ درست است.

تصحیح خطاها - نَصَح : پند داد - الرّجل الصّالح (معرفه) : مرد درستکار

۳۴. گزینه ۴ درست است.

کشوری - بِلاد (نکره) (رد گزینه های ۱ و ۲) - سرشار - غنیّة، مملوءة (رد گزینه ۱) - بزرگترین - أكبر (رد گزینه ۱) - کشورها - الدّول (رد گزینه ۲) - صادر کننده - المصدرة (رد گزینه های ۲ و ۳)

۳۵. گزینه ۳ درست است.

هرکس قبل از سخن گفتن بیندیشد، از خطا و اشتباه مصون می ماند.

ترجمه درک مطلب :

عسل از مواد غذایی مهم به شمار می آید که حاوی مواد لازم برای ادامه زندگی انسان است. عسل به مانند درمان پزشکی در مصر باستان بود و همچنین در حین جنگ جهانی اول، برای درمان زخم های سربازان، عسل با روغن جگر نوعی ماهی آمیخته می شد. عسل حاوی درصد بالایی از ویتامین ها و مواد معدنی لازم برای بدن است پس آن حاوی ۹۵٪ مواد قندی و ۲٪ چربی و مواد دیگری است که آن را به عنوان منبعی برای انرژی غذایی می گرداند همانگونه که عسل حاوی فسفر و کلسیم و آهن و مس است.

عسل برای درمان بیمارانی که کم خونی دارند مفید است. عسل با چندین خاصیت متمایز می شود که آن را از بهترین همه انواع مواد قندی دیگر می کند از آن جمله این است که به بدن انرژی می دهد و اعصاب را آرام می کند. عسل مانند سایر مواد قندی دندان ها را خراب نمی کند.

۳۶. گزینه ۲ درست است.

باتوجه به اینکه ۹۵ درصد عسل ویتامین هاست و ۲ درصد چربی، بنابراین ۳ درصد حاوی مواد دیگر است. ترجمه گزینه ها - ۱- اگر عسل با روغن خاصی مخلوط شود برای درمان همه بیماری ها مفید است. ۲- عسل شامل سه درصد از مواد دیگری غیر از مواد قندی و چربی می باشد. ۳- عسل برای درمان زخم های سربازان در همه جنگ ها به کار برده می شد. ۴- عسل مانند سایر مواد قندی دندان ها را فاسد می کند.

۳۷. گزینه ۱ درست است.

برحسب متن، عسل برای افراد دارای کم خونی مفید است. ترجمه گزینه ها - ۱- کسی که دچار کم خونی است نباید عسل بخورد. ۲- ویژگی های عسل آن را از بهترین مواد قندی قرار داده است. ۳- عسل از آرام بخش ها به شمار می رود. ۴- عسل برای درمان بیماری ها مفید است.

۳۸. گزینه ۳ درست است.

طبق متن ، عسل ۹۵ درصد مواد قندی دارد. ترجمه گزینه ها - ۱- در مصر عسل یک ماده دارویی بود . ۲- عسل سرشار از ویتامین هاست. ۳- عسل کمتر از ۹۰ درصد مواد قندی دارد. ۴- چربی در عسل کمتر از مواد دیگر است.

۳۹. گزینه ۲ درست است.

يَتَمَيَّزُ - فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثيّ بزيادة حرفين من باب تفعّل و مصدره «تَمَيَّزُ» - معرب - لازم - معلوم / فعل و فاعله «العسل» و الجملة فعلية

۴۰. گزینه ۱ درست است.

تَجَلَّ - فعل مضارع - للغائبه - مجرد ثلاثي - معرب - متعد - معلوم / فعل و مفعوله « ه » و الجملة فعلية

۴۱. گزینه ۴ درست است.

أخرى - اسم التفضيل - للمفرد المؤنث - معرب - نكرة / صفة

۴۲. گزینه ۳ درست است.

يُعَلِّم - يُعَلِّم (مضارع باب تفعيل بر وزن يُفَعِّلُ، معلوم) - الهجاء - الهجاء

ترجمه گزینه‌ها - ۱ - آنچه در باطن است در لغزش‌های زبان و پهنای صورت نمایان می‌شود. ۲ - حاتم طائی بزرگواری‌های اخلاق را دوست می‌داشت و خداوند بزرگواری‌های اخلاق را دوست می‌دارد. ۳ - معلم توانست به دخترک نابینا حروف الفبا را بیاموزد. ۴ - عرب‌ها کلمات وارد شده را مطابق اصلشان به زبان نمی‌آورند.

۴۳. گزینه ۲ درست است.

الدَّلافين - الدلافين (جمع مكسر برای الدلفين) - تَجَمَّعَت - تَجَمَّعَت (ماضی باب تفعّل بر وزن تَفَعَّلَ)

ترجمه گزینه‌ها - ۱ - با مدیر داخلی تماس گرفتم تا مهندس تعمیرات برای تعمیر کولر بیاید. ۲ - هنگامی که نگاه دلفین‌ها به کوسه ماهی افتاد به سرعت دورش جمع شدند. ۳ - غار علی صدر از طولانی‌ترین غارهای آبی جهان در همدان به شمار می‌رود. ۴ - مردم باید با یکدیگر همزیستی مسالمت آمیز داشته باشند پس باید هریک از آن‌ها عقیده خود را حفظ کند.

۴۴. گزینه ۱ درست است.

تصحیح خطاهای گزینه‌ها - ۲ - البصر (بینایی) - الذاكرة (حافظه) ۳ - التيار (جریان) - الإعصار (گردباد) ۴ -

البقاع (قطعه‌های زمین) - المرافق العامة (تأسیسات عمومی)

ترجمه گزینه‌ها - ۱ - دوستی نزدیک که او را دوست داری و تو را دوست دارد: گرم و صمیمی ۲ - نیرویی نزد مردم که خاطرات را در ذهن نگه می‌دارد. ۳ - باد بلند نیرومندی که همراه آن خاک پخش می‌شود و دایره‌هایی بوسیله آن تشکیل می‌شود. ۴ - مکان‌هایی که به شهروندان خدمت رسانی می‌کنند.

۴۵. گزینه ۴ درست است.

در سایر گزینه‌ها : ۱ - « ما » اسم استفهام ۲ - « من » اسم موصول ۳ - « ما » ادات نفی

ترجمه گزینه‌ها - ۱ - شعرهایی که در آن‌ها بیت‌هایی آمیخته به فارسی و عربی وجود دارد، چه نامیده می‌شوند. ۲ - کسی که گل تساوی را به ثمر رساند، مهاجم تیم ما است. ۳ - خداوند برای بندگان چیزی برتر از عقل تقسیم نکرده است. ۴ - هرکس بخواهد نیرومندترین مردم باشد پس باید برخدا توکل نماید.

۴۶. گزینه ۴ درست است.

« نُقِلَتْ » فعل مجهول و فاعل آن حذف شده است.

ترجمه گزینه‌ها - ۱ - از آسمان آبی را فرو فرستاد و زمین سرسبز می‌شود. ۲ - تابلوهای هشدار دهنده هموطنان را از حفر زمین بازمی‌دارد. ۳ - آن موضوع عجیب بود پس واقعا مرا حیرت زده می‌کند. ۴ - هنگامی که ایران به حکومت اسلامی پیوست کلمات فارسی بسیاری به عربی منتقل شد.

۴۷. گزینه ۱ درست است.

نون وقایه در سایر گزینه‌ها : ۲ - لَيْتَنِي ۳ - عَنِّي ۴ - أَلْحِقَنِي

ترجمه گزینه‌ها - ۱ - می‌توانی اعتبار تلفن همراهت را از طریق اینترنت شارژ کنی. ۲ - و کافر می‌گوید کاش من خاک بودم. ۳ - و هرگاه بندگانم از تو درباره‌ی من بپرسند قطعا من نزدیک هستم. ۴ - پروردگارا دانشی به من ببخش و مرا به درستکاران ملحق کن.

۴۸. گزینه ۳ درست است.

« خَصَالاً » - اسم نكرة (موصوف) - « تُعْجِبُنِي » - جملة تصف النكرة (جمله وصفیه)

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- به روستایی سفر کردم که عکسش را در رایانه دیده بودم. ۲- شخصی خواست که دشنام دهد به کسی که به او دشنام داده بود. ۳- ویژگی‌هایی از آن مرد دیدم که واقعا مرا شگفت زده می‌کند (از آن خوشم می‌آید). ۴- اگر (هرگاه) استادی را دیدی پس او را گرمی بدار.

۴۹. گزینه ۲ درست است.

در سایر گزینه‌ها: ۱- شَرَّ ← به معنی بدی ۳- الْأَبْکَم ← بر وزن أفعال است ولی بر عیب و نقص دلالت می‌کند. ۴- أَنْزَلَ و أَخْرَجَ ← فعل ماضی باب افعال هستند.

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- هرکس به راستگویی پایبند باشد از بدی گناهان و عیب‌هایش رهایی می‌یابد. ۲- بخوان و پروردگار تو گرمی‌ترین است همان که به وسیله قلم آموخت. ۳- لال کسی است که نمی‌تواند حرف بزند. ۴- از آسمان آبی را فرو فرستاد پس بوسیله آن از محصولات روزی برای شما بیرون آورد.

۵۰. گزینه ۳ درست است.

۱- العشرين ۲- الأول ۴- ثامن

ترجمه گزینه‌ها ← ۱- استاد مهدی آذر یزدی در سن بیست سالگی کارگر ساده‌ای بود. ۲- برنده اول جایزه طلا می‌گیرد. ۳- مرغ مگس بال‌هایش را هشتاد بار در ثانیه تکان می‌دهد. ۴- برای زیارت امام رضا هشتمین امامان به مشهد سفر کردم.

دین و زندگی

۵۱. گزینه ۴ درست است.

قرآن کریم در آیات ۲۰۱ و ۲۰۲ سوره بقره می‌فرماید: «و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه دارد. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند و خداوند سریع‌الحساب است.» (ص ۱۷ درس ۱ دهم)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

بهشتیان بالاترین نعمت بهشت، یعنی رسیدن به مقام خشنودی خدا را برای خود می‌یابند و از این رستگاری بزرگ مسرورند، نعمت‌ها دائمی نیست هیچ گاه خستگی و سستی نمی‌آورد. در آنجا انسان همیشه شاداب و سرحال است و همواره احساس طراوت و تازگی می‌کند. (ص ۸۹ درس ۸ دهم انسانی)

۵۳. گزینه ۳ درست است.

خداوند به ما یادآوری می‌کند که عاملی درونی، انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می‌کند و از پیروی از عقل و وجدان باز می‌دارد، میل سرکشی که در درون انسان طغیان می‌کند و وی را به گناه فرا می‌خواند، این عامل درونی همان نفس اماره است که امام علی (ع) درباره‌اش فرموده است: دشمن‌ترین دشمن تو، همان نفسی است که در درون توست.

لذا، ایجاد کینه و دشمنی در میان مردم و وسوسه کردن و فریب دادن کار شیطان است. (ص ۳۳ درس ۲ دهم)

۵۴. گزینه ۲ درست است.

از آنجا که خیررسانی و دفع ضرر تنها به دست خداست و هیچ کس جز او توانایی این کار را ندارد، بنابراین نمی‌توان به غیر خدا توکل کرد. این حقیقت در آیه ﴿قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ﴾ مطرح شده است. (درس ۱۰ دهم ص ۱۱۰)

۵۵. گزینه ۱ درست است.

دیده‌ایم که برخی انسان‌ها قسمت‌هایی از بدن خود را در حادثه‌ای از دست می‌دهند، اما نه خودشان و نه دیگران، هیچ‌گاه احساس نمی‌کنند که قدری از هویت و «من» او کم شده باشد و این نشان می‌دهد که ثبات هویت و «خود» ما ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست.

این بعد روحانی انسان است که فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی را کسب می‌کند و اگر به فضیلت‌ها آراسته شد، مقرب درگاه

الهی و مسجود فرشتگان می‌شود. دلیل نادرستی گزینه‌های (۳ و ۴): کم نشدن از هویت با نقص عضو، دلیل بر برتری روح بر جسم نیست، بلکه دلیل بر استقلال روح از جسم است. (ص ۴۰ و ۴۱ درس ۳ دهم)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

نهراسیدن از مرگ ﴿فلا خوف علیهم﴾ سبب می‌شود که دفاع از حق و مظلوم و فداکاری در راه خدا آسان‌تر شود و شجاعت به مرحله‌ی عالی آن برسد و آن‌گاه که حیات دنیا چیزی جز ننگ و ذلت نباشد، و فداکاری در راه خدا ضروری باشد انسان‌ها به استقبال شهادت می‌روند. (ص ۵۰ و ۵۱ درس ۴ دهم)

۵۷. گزینه ۳ درست است.

ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر اکرم باعث شد، بسیاری از مردم و محققان (اهل تحقیق) از یک منبع مهم هدایت بی‌بهره ماندند و به ناچار، سلیقه شخصی را در احکام دینی دخالت دادند و گرفتار اشتباهات بزرگ شدند.

برخی از عالمان وابسته به بنی‌امیه و بنی‌عباس و گروهی از علمای اهل کتاب (یهودی و مسیحی)... به تفسیر و تعلیم آیات قرآن مطابق با افکار خود و موافق با منافع قدرتمندان پرداختند، برخی در مساجد می‌نشستند و داستان‌های خرافی درباره پیامبران برای مردم نقل می‌کردند این مطالب به کتاب‌های تاریخی و تفسیری راه یافت و سبب گمراهی (ضلالت) بسیاری از مسلمانان شد. (ص ۱۱۳ و ۱۱۴ درس ۹ یازدهم)

۵۸. گزینه ۴ درست است.

در میان جنگ جمل بود که مردی دچار شک و شبهه شده بود و از حضرت علی (ع) در مورد حق بودن هر یک از گروه‌های مسلمانان پرسید. امام به وی فرمود: «... شخصیت‌ها هستند که باید با معیار حق، سنجیده شوند.» حضرت علی (ع) در سخنرانی‌های خود به مردم هشدار می‌داد: «به زودی پس از من، زمانی فرا می‌رسد که در آن زمان، چیزی پوشیده‌تر از حق و آشکارتر از باطل و رایج‌تر از دروغ بر خدا و پیامبرش نباشد.» (ص ۱۰۲ و ۱۲۳ درس ۸ و ۱۰ یازدهم)

۵۹. گزینه ۴ درست است.

عدل یکی از صفات الهی است. خداوند وعده داده است که هر کس را به آنچه استحقاق دارد برساند و حق کسی را ضایع نکند. اما زندگی انسان در دنیا به گونه‌ای است که امکان تحقق این وعده را نمی‌دهد. (ضرورت معاد، لازمه عدل الهی) موضوع وفای خداوند به وعده‌اش در حدیث رسول خدا (ص) در جنگ بدر مطرح شده است. رسول خدا (ص) کشتگان از جنگ بدر را این گونه مورد خطاب قرار داد: «آنچه پروردگارمان به ما وعده داده بود، حق یافتیم؛ آیا شما نیز آنچه پروردگارتان وعده داده بود، حق یافتید؟» (ص ۶۵ و ۷۴ درس ۵ و ۶ دهم)

۶۰. گزینه ۲ درست است.

تکرار دائمی نماز در شبانه روز، آراستگی و پاکی را در طول روز حفظ می‌کند و زندگی را پاک و با صفا می‌سازد. اگر در پنج نوبت با لباس و بدن پاکیزه به نماز بایستیم، آلودگی‌های ظاهری ما کمتر خواهد شد. (ص ۱۳۷ و ۱۵۰ درس ۱۲ و ۱۳ دهم)

۶۱. گزینه ۱ درست است.

ادیان الهی، که در اصل و حقیقت یک دین هستند، همواره بر پوشش تأکید کرده‌اند و آن را لازمه دین‌داری (دیانت) شمرده‌اند. طبق عبارت قرآنی ﴿... کُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾، روزه از مشترکات دین واحد الهی در طول تاریخ بوده است. (ص ۱۴۱ و ۱۶۱ درس ۱۲ و ۱۴ دهم)

۶۲. گزینه ۱ درست است.

رسول خدا (ص) می‌فرمود: «بدی‌های یکدیگر را پیش من بازگو نکنید؛ زیرا می‌خواهم با دلی پاک و خالی از کدورت با شما معاشرت کنم.» نهی از بدگویی و عیب‌جویی در عهدنامه مالک اشتر نیز آمده است. حضرت علی (ع) به مالک اشتر می‌فرماید: «کسانی را که از دیگران عیب‌جویی می‌کنند، از خود دور کن؛ زیرا در نهایت مردم عیب‌هایی دارند...». (ص ۷۰ و ۱۸۸ درس ۶ و ۱۵ یازدهم)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

پاسخ به سؤال‌های اساسی باید حداقل دو ویژگی داشته باشد:

۱- کاملاً درست و قابل اعتماد باشد زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه کافی نیست.

۲- همه جانبه باشد، به طوری که به نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد زیرا ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی وی، پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی با هم دارند و نمی توان برای هر بعد جداگانه برنامه ریزی کرد. (ص ۹ درس ۱ یازدهم)

۶۴. گزینه ۱ درست است.

آسان ترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قرآن کریم، آوردن سوره ای مشابه یکی از سوره های این کتاب الهی است. ﴿فَأَتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ﴾

آیه ﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ﴾ چون درباره فکرو اندیشه است و اشاره به علم دوستی دارد و قرآن کریم ۱۸ بار از این واژه استفاده کرده است لذا اشاره به اعجاز محتوایی یعنی تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت دارد (ص ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ و ۴۶) گزینه ۴ درست است. ۶۵.

در آیه ﴿يَتَّبِعُوا الْإِنْسَانَ يَوْمَ قَدَمٍ وَ آخِرٍ﴾: «در آن روز (قیامت) به انسان خبر داده می شود به آنچه پیش [از مرگ] فرستاده و آنچه پس [از مرگ] فرستاده است.» به دلیل اشاره به آثار ما تأخر، ویژگی تداوم ارتباط دنیا و برزخ در عالم برزخ برداشت می شود، اما آگاهی و بیداری انسان در قیامت نسبت به اعمالش با دادن نامه اعمال در مرحله دوم قیامت، افزایش می یابد. (ص ۷۰ و ۸۰ درس ۶ و ۷ دهم)

۶۶. گزینه ۳ درست است.

اولین گام و قدم در مسیر قرب الهی و ثابت قدم ماندن در مسیر الهی، تصمیم و عزم برای حرکت است و امام کاظم (ع) در دعای ۲۷ ماه رجب می فرماید: «خدایا می دانم که بهترین توشه مسافر کوی تو عزم و اراده ای است که با آن خواستار تو شده است.» (ص ۹۷ و ۱۰۳ درس ۹ دهم)

۶۷. گزینه ۱ درست است.

دقت کنیم باید بدانیم آیه ۵۹ سوره نساء آیه اطاعت است: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَ اطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ...﴾ عدم اطاعت از خدا و پیامبر اولوالامر در آیه ۶۰ سوره نساء مذکور است که متبحر به هر دل داوری نزد طاعت می شود: ﴿يُرِيدُونَ أَن يُتَحَكَّمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ﴾ (ص ۵۹ و ۸۶ درس ۵ و ۷ یازدهم)

۶۸. گزینه ۲ درست است.

امیرالمؤمنین از ما می خواهد که: «بنده کسی مثل خودت نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است» و این موضوع، مؤید «توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او» از راه های تقویت است. (ص ۱۹۹ یازدهم درس ۱۶)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

آیه ۸۵ سوره آل عمران می فرماید: ﴿وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ السَّلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾: «و هر کس که دینی جز اسلام اختیار کند هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیانکاران خواهد بود» یعنی زیانکاری در حیات اخروی معلول (تابع) پذیرش دینی غیر اسلام است. (ص ۳۳ درس ۳ یازدهم)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

امام حسین (ع) در تبیین قیام خود و بیعت نکردن با یزید، در خطبه ای فرمود: «آیا نمی بینید که به حق عمل نمی شود و کسی مانع باطل نمی گردد. در این شرایط، مؤمن حق دارد که برای ملاقات خدا آماده شود و علیه باطل قیام کند. من مرگ در این راه را جز سعادت و زندگی با ظالمین را جز ذلت و خواری نمی بینم.» (ص ۱۳۹ درس ۱۱ یازدهم)

۷۱. گزینه ۴ درست است.

براساس حدیث امام صادق (ع) که می فرماید: «ما أحبَّ اللهَ من عصاه»؛ کسی که نافرمانی می کند خدا را دوست ندارد، یعنی در این جمله «الله» مفعول است و بر مبنای آیه شریفه ﴿إِن كُنْتُمْ تَحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾

نتیجه تبعیت از پیامبر (ص) (فاتبعونی) دوست داشتن خداوند و آمرزش گناهان است ﴿يُحِبُّكُمْ اللَّهُ وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾ است. (ص ۱۳۰ درس ۱۱ دهم)

۷۲. گزینه ۳ درست است.

با توجه به ترجمه آیه «ما همچنان که به نوح و پیامبران بعد از او وحی کردیم، به تو [نیز] وحی کردیم»، پیامبر اکرم (ص) ادامه‌دهنده راه همه انبیاست و وحی الهی به او، وحی به همه پیامبران بوده است. (ص ۲۲ درس ۲ یازدهم)

۷۳. گزینه ۳ درست است.

براساس آیه ﴿لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَ يُزَكِّيهِمْ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ وَ يُزَكِّيهِمْ وَ إِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ﴾، پیش از بعثت پیامبر (ص)، مردم در گمراهی آشکار به سر می‌بردند.

طبق آیه ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَ مَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَ يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾، گمراهی دورو دراز نتیجه مراجعه در داوری به طاغوت است. (ص ۵۶ و ۵۹ درس ۵ یازدهم)

۷۴. گزینه ۴ درست است.

افزایش فشارهای روحی و روانی، روابط نامشروع و آسیب‌های اجتماعی نتیجه تأخیر در ازدواج است و ناسپاسان تعلیم الهی در آیه‌ی شریفه ﴿وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ... أَقْبَالَ بَاطِلٍ يُؤْمِنُونَ وَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ﴾ مورد خطاب قرار گرفته‌اند. (ص ۲۰۹ و ۲۲۶ درس ۱۷ و ۱۸ یازدهم)

۷۵. گزینه ۱ درست است.

یکی از شرایط مشروعیت فقیه، با تقوا بودن است. تقوا به معنای حفاظت و نگهداری از خویش است. عبارت «صَائِنًا لِنَفْسِهِ» در حدیث امام صادق (ع)، بیانگر نگهداری خود از گناه و تعبیری از تقواست. (ص ۱۷۳ تا ۱۷۵ درس ۱۴ یازدهم)

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۴ درست است.

انسان برای رسیدن به کمال وجودی خویش به الگو و سرمشق نیازمند است و با مثل اعلای انسانیت برطرف می‌شود.

۵۲. گزینه ۲ درست است.

به علت هماهنگی دعوت انبیاء با نظام هستی می‌باشد.

۵۳. گزینه ۳ درست است.

انسان در سایه تربیت دینی می‌تواند غرور و تکبر را به عزت و کرامت نفس تبدیل کند.

۵۴. گزینه ۲ درست است.

حقیقت انسان در آینه دین، با رهایی انسان از محدودیت مرگ و زندگی تجلی می‌یابد.

۵۵. گزینه ۱ درست است.

خود را جزیی از یک کل بداند.

۵۶. گزینه ۳ درست است.

تکامل قدرت اندیشه و تجربه، عامل مؤثر در تکامل علوم می‌باشد.

۵۷. گزینه ۳ درست است.

گذشت زمان و نسبیت‌گرایی علمی، نقص تکامل علمی را رقم می‌زند.

۵۸. گزینه ۴ درست است.

از نوع هدایت طبیعی می‌باشند.

۵۹. گزینه ۴ درست است.
لازمه هدایت عمومی خداوند قدرت و حکمت می باشد.
۶۰. گزینه ۲ درست است.
از خودبیگانگی است.
۶۱. گزینه ۱ درست است.
به قبول نظارت خالق منتهی خواهد شد.
۶۲. گزینه ۱ درست است.
آفات و سختی ها اگر با مقاومت و صبر مواجه شوند نعمت محسوب می شوند.
۶۳. گزینه ۲ درست است.
مرتکب شرک نظری شده ایم.
۶۴. گزینه ۱ درست است.
این حالت را دوگانه پرستی گویند در اصل مرتکب شرک عملی شده ایم.
۶۵. گزینه ۴ درست است.
با «آموزش های غلط» ارتباط دارد.
۶۶. گزینه ۳ درست است.
کبر و غرور با عبادت خداوند سازگاری ندارد.
۶۷. گزینه ۱ درست است.
خودخواهی با تکیه بر غرایز به وجود می آید.
۶۸. گزینه ۲ درست است.
در منطق انسان خودخواه، چیزی خوب است که به نفع او باشد.
۶۹. گزینه ۲ درست است.
نظام های استعماری به ترویج شهوترانی و بی بندوباری می پردازند.
۷۰. گزینه ۱ درست است.
محرومیت از رحمت الهی است که با گزینش و انتخاب خود انسان حاصل می شود.
۷۱. گزینه ۴ درست است.
به سازندگی روحی و معنوی می پردازیم.
۷۲. گزینه ۳ درست است.
از نبودن علم و آگاهی سرچشمه می گیرد.
۷۳. گزینه ۳ درست است.
در معرفت قلبی باید جستجو کرد.
۷۴. گزینه ۴ درست است.
این است که در برهان نظم، اساس استدلال بر پیدایش آنی موجودات نیست.
۷۵. گزینه ۱ درست است.
خفاش با ادراک سمعی و به کمک پرواز خود می تواند از فضای اطراف، اطلاع دقیقی به دست آورد.

انگلیسی

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۱ درست است.
معنی جمله: «کوسه ها از وال ها خطرناک تر هستند. آنها خطرناک ترین جانوران دریا هستند.»
توضیح: بعد از صفات عالی و برای اشاره به اسامی (معمولاً مفرد) مکان ها یا گروه ها، از "in" استفاده می کنیم، نه "of". (به

عنوان مثال: ... (in the class/team/world/Iran). متأسفانه کتاب درسی دهم در صفحه ۵۷ به جای "in" از "of" استفاده کرده که نادرست است. به جمله توجه کنید:

Sharks are more dangerous than whales. They are the most dangerous animals in the sea. (NOT ... of the sea.)

و یا مثالی دیگر که در کتاب درسی نیست اما مفهوم فوق را بیان می‌کند:

Mount Everest is the highest mountain in the world. (NOT ... of the world.)

در صفحه ۵۴ کتاب درسی نیز بهتر بود کاربردهای "in" و "of" بهتر نشان داده می‌شد. به عنوان مثال در این جمله کتاب درسی نیز حرف اضافه "in" مناسب‌تر است:

Damavand is the tallest mountain in Iran.

و یا می‌توانیم بگوییم:

Damavand is the tallest of all the mountains in Iran.

۷۷. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «جمله‌ای که بهترین چیدمان واژگان را دارد انتخاب کنید: دیروز، معلم را در خیابان دیدم.»
توضیح: قید زمان (در اینجا "yesterday") می‌تواند در ابتدای جمله نیز به کار رود. قید مکان نیز (در اینجا "on the street") عمدتاً در انتهای جمله به کار می‌رود. (این جمله، مشابه جمله صفحه ۴۴ کتاب درسی یازدهم است.)

۷۸. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «بعضی آمریکایی‌ها معتقدند برای دسترسی به اطلاعات، فیس بوک بسیار مؤثرتر و از نگاه قانونی قابل پذیرش‌تر از اقدام خود دولت به کسب اطلاعات است.»

توضیح: ضمیر "it" مفعول فعل "collect" است. ضمیر "itself" نیز برای تأکید بعد از آن به کار رفته و قابل حذف است. توجه کنید که "information" اسمی غیر قابل شمارش است. بنابراین از ضمیر مفرد استفاده می‌کنیم.

۷۹. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «آنها در دهه ۱۹۶۰ میلادی با هم به دانشگاه دارموث رفتند و از آن زمان مرتباً با هم کار کرده‌اند.»
توضیح: مبداء زمان در گذشته بخش "They went to Dartmouth College" است. با توجه به اینکه جمله از آن زمان تا لحظه حال را در برمی‌گیرد، از زمان حال کامل استفاده می‌کنیم. توجه کنید قید "frequently" نیز می‌تواند با زمان حال کامل به کار رود اما مفهوم جمله با "already" (قبلاً، از قبل) نادرست است.

۸۰. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «پدر: آیا از ترم اول دانشگاهت لذت بردی؟ پسر: بله، چیزهای زیادی یاد گرفتم و در همه درس‌هایم به جز یکی نمره A گرفتم. در ریاضیات نمره C گرفتم. پدر: آفرین! از عملکرد خود من در ترم اولم خیلی بهتر بوده‌ای.»
(۱) قابلی نداشت (۲) آفرین (۳) متاثر کننده است (۴) چه عجیب

۸۱. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «خرت و پرت‌های روی میزش چنان درهم برهم بودند که او اغلب نمی‌توانست سندی را که تنها چند روز پیش‌تر دریافت کرده بود پیدا کند.»

(۱) شیوه (۲) توصیف
(۳) درهم برهم، بی‌نظم، اختلال (۴) استرس

۸۲. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «قطعات ساخته شده توسط این گروه سال‌های طولانی (از ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۳) در عرصه موسیقی باقی ماندند.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) مرتبط بودن (۲) سفارش دادن، دستور دادن
(۳) درد داشتن (۴) در بر گرفتن، تمام ... را شامل شدن

۸۳. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «باید حداقل بیست واحد اطلاعات داشته باشی تا بتوانی نتایج این مطالعه را تعمیم بدهی.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) کامل کردن (۲) تعمیم دادن (۳) تأکید کردن (۴) مقایسه کردن

۸۴. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «بسیاری از مردم باور دارند که مصرف قرص ویتامین C از سرماخوردگی پیشگیری خواهد کرد، اما آزمایش‌های علمی حاکی از آنند که ویتامین سی تأثیر بسیار کمی دارد.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) پیشگیری کردن (۲) مرتب کردن (کلمات و ...) (۳) محافظت کردن (۴) شناسایی کردن

۸۵. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «برو بیرون! من نمی‌توانم مقاله خوبی بنویسم وقتی تو دائماً داری از من سؤال می‌پرسی!»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) بیرون رفتن، دور شدن (۲) چرخیدن، دور زدن (۳) مراقب بودن (۴) فرار کردن

۸۶. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «لازم نیست دست‌خط هنری باشد؛ اگر مردم نتوانند آن را بخوانند، (در واقع) داری وقتت را با خوشگل کردنش تلف می‌کنی.»

(۱) مناسب (۲) خیالی (۳) قوی (۴) هنری

۸۷. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «سانجی دات زمانی گفت: به عنوان یک بازیگر من رشد قابل ملاحظه‌ای داشته‌ام. سال‌ها طول کشید تا با اجرای صحنه ای عاشقانه یا رقص روی صحنه با حضور تماشاچیان احساس راحتی داشته باشم. تا حد زیادی به خجالتی بودن خودم غلبه کرده‌ام.»

(۱) به نحوی پرانرژی (۲) به شکلی صلح‌آمیز
(۳) بسیار، به شکل قابل توجهی (۴) یک‌جا، جمعاً

Part B: Cloze Test

۸۸. گزینه ۱ درست است.

توضیح: برای اشاره به اسم "conference" از حرف اضافه مکان "at" استفاده می‌کنیم.

۸۹. گزینه ۲ درست است.

توضیح: به شکل افعال و ساختار موازی توجه کنید:

For example, you might have to talk about your organization at a conference, make a speech after accepting an award, or teach a class to new recruits.

۹۰. گزینه ۳ درست است.

(۱) به رغم (۲) هر چند (۳) برای مثال (۴) به علاوه

۹۱. گزینه ۴ درست است.

توضیح: بعد از "other" از اسم در حالت جمع استفاده می‌کنیم. توجه کنید با توجه به جمله بعد از جای خالی (یعنی "You might be asked ...") و وجود چند مورد، "another area" نامناسب است.

۹۲. گزینه ۴ درست است.

(۱) استراتژی، راهبرد (۲) جدول زمانی (۳) تاریخ (۴) خیریه

Part C: Reading Comprehension

متن شماره ۱:

۹۳. گزینه ۲ درست است.

مطابق بند اول،

(۲) ورزش و رژیم غذایی بیشتر از هر زمانی رایج شده است

۹۴. گزینه ۱ درست است.

ایده اصلی بند سوم است.

(۱) مردم به قدری تمایل دارند وزن کم کنند که هر گونه رژیمی را امتحان خواهند کرد

۹۵. گزینه ۲ درست است.

واژه "they" در بند آخر به چه چیزی اشاره دارد؟

(۲) دویدن آرام و رژیم گرفتن

۹۶. گزینه ۳ درست است.

شما می‌توانید از این متن استنباط کنید که

(۳) افراد در مقایسه با هر مشکل جسمی دیگری، جان خود را بیشتر از بیماری‌های قلبی از دست می‌دهند

متن شماره ۲:

۹۷. گزینه ۱ درست است.

کدام یک از موارد زیر به بهترین شکل اطلاعات اصلی در جمله مشخص شده را بیان می‌کند؟ جواب‌های نادرست معنا را به نحوی جدی تغییر می‌دهد یا اطلاعات مهمی را جا می‌اندازد.

We can identify the rock and learn about the history of the Earth in that region.

«ما می‌توانیم این صخره (سنگ) را شناسایی کنیم و درباره تاریخچه زمین در آن منطقه بیاموزیم.»

(۱) با تشخیص نوع صخره (سنگ)، می‌توانیم درباره گذشته بیاموزیم.

۹۸. گزینه ۲ درست است.

حروف [A]، [B]، [C] و [D] در بند دوم نشان می‌دهند که جمله زیر در کجا ممکن است اضافه شود. این جمله در کدام قسمت به بهترین شکل جای می‌گیرد؟

"The continents were shaped differently and found at different locations."

«قاره‌ها به طرق متنوعی شکل گرفتند و در موقعیت‌های گوناگونی یافت شدند.»

(۲) [B]

۹۹. گزینه ۴ درست است.

طبق متن، کدام یک از موارد زیر از عوامل شکل ظاهری زمین در گراند کانیون نبوده است؟

(۴) زمین لرزه

۱۰۰. گزینه ۳ درست است.

کدام یک از موارد زیر را می‌توان در مورد رودخانه کلورادو برداشت کرد؟

(۳) نیروی غالب در شکل‌گیری گراند کانیون بوده است.

ریاضی

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

$$(3x - 2y)^2 - 3z(3x - 2y) - 18z^2 = (3x - 2y + 3z)(3x - 2y - 6z)$$

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

$$x^2 + \frac{1}{x^2} = 11 \Rightarrow \left(x - \frac{1}{x}\right)^2 = 11 - 2 = 9, x < \frac{1}{x} \Rightarrow \frac{1}{x} - x = 3$$

$$\Rightarrow \left(\frac{1}{x} - x\right)^3 = \frac{1}{x^3} - x^3 - 3\left(\frac{1}{x} - x\right)$$

$$\Rightarrow \frac{1}{x^3} - x^3 = 3^3 + 3(3) = 36$$

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

جمله پ نادرست است چون به ازاء $X = 1$ برقرار نیست و مخرج برابر صفر می شود ولی الف و ب درست است.

$$(a+b)^6 = a^6 + 6a^5b + 15a^4b^2 + 20a^3b^3 + 15a^2b^4 + 6ab^5 + b^6$$

$$1 + 15 + 15 + 1 = 6 + 20 + 6 = 32$$

$$(2k+1)^2 - 1 = 4k^2 + 4k = 4k(k+1)$$

چون k یا $k+1$ زوج است پس بر $4 \times 2 = 8$ بخش پذیر است.

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

$$4 \times x^2 + 3x \times 3x = 276 + 4(4x) + 6x + 10x \Rightarrow 13x^2 - 32x - 276 = 0$$

$$\Rightarrow (x-6)(13x+46) = 0$$

۱۰۵. گزینه ۴ درست است.

$$a^2 + b^2 - a + b + ab + 1 = 0 \Rightarrow 2a^2 + 2b^2 - 2a + 2b + 2ab + 1 + 1 = 0$$

$$\Rightarrow (a-1)^2 + (b+1)^2 + (a+b)^2 = 0$$

حاصل جمع سه عبارت نامنفی تنها هنگامی صفر است که تک تک آنها صفر باشد، پس $a = 1$ و $b = -1$ و حاصل $\frac{a+2}{b+2}$

برابر ۳ است.

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

$$1/5 \times (x^2 - 4x + 3/5) + 2x(x^2 - 5x + 3/5) = (x^2 - 5x + 3/5)(x^2 - 4x + 3/5)$$

$$(x^2 - 4x + 3/5)(1/5x + 2x) - 2x^2 = (x^2 - 4x + 3/5)^2 - (x^2 - 4x + 3/5)x \Rightarrow$$

$$(x^2 - 4x + 3/5)^2 - (4/5x)(x^2 - 4x + 3/5) + 2x^2 = 0$$

$$\Rightarrow (x^2 - 4x + 3/5 - 4x)(x^2 - 4x + 3/5 - 0/5x) = 0$$

$$\Rightarrow x^2 - 4/5x + 3/5 = 0 \Rightarrow x = 1, 3/5 \Rightarrow 1 + 3/5 = 4/5$$

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

$$1 = 1 \Rightarrow a^2 - 2a = 3 \Rightarrow a = 3, -1$$

$a = 3$ غیر قابل قبول است چون در این صورت (۳ و ۸) و (۳ و ۳) در تابع وجود دارد، پس $a = -1$ قابل قبول است.

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

با توجه به شکل دامنه شکل صورت برابر $X \leq 8$ و برد برابر $Y \leq 5$ و اشتراک آنها مقادیر نابیشتر از ۵ است.

۱۰۹. گزینه ۲ درست است.

مجموع اختلاف داده ها از میانگین برابر صفر است، پس داریم:

$$x - 0/15 = 0 \Rightarrow x = 0/15$$

چون واریانس برابر میانگین $(x_i - \frac{3}{5})^2$ است، داریم:

$$\sigma^2 = \frac{0/25^2 + 0/5^2 \times 3 + 0/15^2 \times 4}{8} = 0/02$$

۱۱۰. گزینه ۱ درست است.

جمع کل درصدها بجز k برابر 440 و با اضافه شدن 10% برابر 484 می شود که میانگین آزمون دوم برابر است با:

$$\frac{484 + k}{9} = 60 \Rightarrow k = 56$$

۱۱۱. گزینه ۳ درست است.

$$(p \vee q) \wedge (p \wedge q) \quad (p \wedge \sim q) \vee (\sim p \wedge q)$$

p	q	$p \wedge q$	$p \vee q$	$(p \vee q) \Rightarrow (p \wedge q)$	$\sim p$	$\sim p \Leftrightarrow q$	$\sim [(p \vee q) \Rightarrow (p \wedge q)]$
د	د	د	د	د	ن	ن	ن
د	ن	ن	د	ن	ن	د	د
ن	د	ن	د	ن	د	د	د
ن	ن	ن	ن	د	د	ن	ن

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

$$\sim (q \wedge r) \equiv q \vee \sim r \quad \text{و} \quad \sim [p \Rightarrow (q \wedge r)] \equiv p \wedge \sim (q \wedge r)$$

من فردا نمی آیم و کتاب را می آورم یا دفتر را نمی آورم.

۱۱۳. گزینه ۲ درست است.

p	q	$\sim p$	$p \wedge q$	$p \vee (q \wedge p)$	$[p \vee (q \wedge p)] \wedge \sim p$
د	د	ن	د	د	ن
د	ن	ن	ن	د	ن
ن	د	د	ن	ن	ن
ن	ن	د	ن	ن	ن

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

چون گزاره اول عاطفی است، پس هر دو گزاره درست بوده و امیر از حسن بلندتر است. گزاره شرطی با عکس نقیض خود هم ارز بوده و نتیجه می شود که حسن دروازه بان است.

۱۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$\left. \begin{aligned} x^2 - x + 1 = 7 &\Rightarrow x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow x = 3 \\ x^2 - x + 1 = 13 &\Rightarrow x^2 - x - 12 = 0 \Rightarrow x = 4 \\ x^2 - x + 1 = 43 &\Rightarrow x^2 - x - 42 = 0 \Rightarrow x = 7 \end{aligned} \right\} \Rightarrow 3 + 4 + 7 = 14$$

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

خط مورد نظر، تابع همانی $y = x$ به ازاء $x \geq 0$ است.

$$\sqrt[3]{a} = 8 \Rightarrow 8 \Rightarrow a = 512$$

$$b = b^2 - 2b \Rightarrow b = 0, 3$$

$$\frac{2a^2 + 2a}{a+1} = a \Rightarrow \frac{2a(a+1)}{a+1} = a \Rightarrow a = 0$$

$$\Rightarrow 512 + 0 + 3 + 0 = 515$$

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

به کمک نقاط فاصله $2 \leq x < 4$ یعنی (۲ و ۴) و (۴ و ۹) به خط $y = \frac{5}{2}x - 1$ و به کمک نقاط فاصله $-6 < x < 2$

یعنی (۴ و ۲) و (۸ و -۶) به خط $y = -\frac{1}{2}x + 5$ می‌رسیم.

$$f(x) = \begin{cases} \frac{5}{2}x - 1 & 2 \leq x < 4 \\ -\frac{1}{2}x + 5 & -6 < x \leq 2 \end{cases} \quad a+b+c+d+e+f+g = \frac{5}{2} - 1 + 2 + 4 - 6 - \frac{1}{2} + 5 = 6$$

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

چون به ازاء $x > 0$ ، $g(x) = 1$ ، پس $f - g = f - 1$ و به ازاء $x < 0$ ، $g(x) = -1$ ، پس $f - g = f + 1$ و در نتیجه گزینه ۳، نمودار $f - g$ است.

۱۱۹. گزینه ۴ درست است.

نقطه میانگین $(\frac{31}{8}$ و ۳) به دست می‌آید پس معادله خط به دست آمده به همراه (۳۵ و ۵) برابر است با:

$$y - 35 = \frac{35 - 31/8}{5 - 3}(x - 5)$$

با قرار دادن $x = 6$ مقدار $y = 37$ به دست آمده و خطای درون‌یابی $37 - 34 = 3$ است.

۱۲۰. گزینه ۱ درست است.

مقدار مصرفی سال پایه براساس قیمت سال ۱۳۹۸ را تقسیم بر قیمت سال پایه می‌کنیم:

$$\text{شاخص بهای نان و گوشت} = \frac{1400 \times 300 + 60000 \times 100}{800 \times 300 + 30000 \times 100} = \frac{642}{324} \approx 1/98$$

$$1/98 \times 100 = 198$$

اقتصاد

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

آنچه انسان در مقابل پول خریداری می‌کند و به وسیله آن نیازها یا خواسته‌هایش را برطرف می‌سازد و غیرملموس و غیرفیزیکی است، خدمات نام دارد؛ برای مثال، انسان به دانستن نیاز دارد و برای رفع این نیاز باید به مؤسسات آموزشی مراجعه، و با پرداخت پول یا مالیات، آموزش مورد نیاز خود را خریداری کند. در این مثال، او کالای ملموسی را خریداری نکرده، اما در برابر پولی که پرداخت کرده، ما به ازای ناملموسی را دریافت کرده و بر دانسته‌های خود افزوده است. خدماتی که معلمان، پزشکان، رانندگان و مشاوران حقوقی ارائه می‌کنند نیز از این نوع است.

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

الف) کشوری که وضعیت اقتصادی آن نابسامان باشد و نتواند پایه‌پای بقیه کشورهای دنیا در مسیر پیشرفت‌ی همه جانبه حرکت کند، بسیار آسیب‌پذیر، و از نظر اجتماعی و سیاسی به بحران‌های گسترده دچار می‌شود. چنین جامعه‌ای نمی‌تواند با اتکا به فرهنگ ملی خود، مسیر آینده خویش را تعیین کند و به شدت تحت تأثیر اقتصادهای مهاجم قرار می‌گیرد. ب) اسلام در دسترس نبودن معاش را خطری می‌داند که اعتقادات انسان را تهدید می‌کند. از نظر اسلام، تلاش برای رفع فقر و رسیدن به رفاه و توانگری مادی پسندیده است.

۱۲۳. گزینه ۲ درست است.

$$\text{هزینه فرصت} = \frac{3}{8} \times 135000000 = 50625000$$

$$\text{درآمد} = \frac{1}{6} \times 240 \times 8000000 + \frac{5}{6} \times 240 \times 6000000 = 152000000$$

$$\text{هزینه حسابداری} = 152000000 - 135000000 - 50625000 = 133437500$$

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

تولید و فراهم آوردن محصولات مورد نیاز با استفاده از منابع طبیعی، نیازمند کار و تلاش انسان است؛ به عبارت دیگر تا تلاش انسان نباشد، منابع بیکران و با ارزش طبیعت امکان استفاده پیدا نمی‌کند؛ به همین دلیل، نقش عوامل انسانی در جریان تولید بی‌بدیل و بسیار مهم است.

۱۲۵. گزینه ۴ درست است.

تبادل عرضه و تقاضا در قیمت ۳۵۰ جایی که مقدار عرضه = مقدار تقاضا = ۷۵۰ است. در حالتی که قیمت ۴۵۰ باشد، مقدار عرضه و تقاضا به ترتیب ۱۱۵۰ و ۲۵۰ بوده، پس $۱۱۵۰ - ۲۵۰ = ۹۰۰$ واحد مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد که به همین دلیل قیمت کاهش یافته و باعث کاهش مقدار عرضه به میزان $۴۰۰ = ۱۱۵۰ - ۷۵۰$ واحد می‌شود تا به قیمت تعادلی ۳۵۰ و مقدار تعادلی ۷۵۰ برسد.

۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

$$\text{میلیارد } ۲۱۶ = \frac{۱}{۳}(۳۶۰ + ۲۸۸) = \text{درآمد صاحبان مشاغل}$$

$$\text{میلیارد } ۲۶۴ = \frac{۱}{۳}(۳۶۰ + ۴۳۲) = \text{درآمد صاحبان سرمایه}$$

$$\text{میلیارد } ۲۱۶ = \frac{۳}{۴} \times ۲۸۸ = \text{درآمد حقوق‌بگیران}$$

$$\text{میلیارد } ۱۷۷۶ = ۲۱۶ + ۲۶۴ + ۲۱۶ + ۳۶۰ + ۴۳۲ + ۲۸۸ = \text{درآمد ملی}$$

$$\text{درآمد سرانه} = \frac{۱۷۷۶۰۰۰}{۳۰} = ۵۹۲۰۰$$

۱۲۷. گزینه ۳ درست است.

$$\text{تورم} = \frac{۱۰۰۰ - ۸۰۰}{۸۰۰} = ۲۵\%$$

$$۱۰۰۰ + ۲۵\% \times ۱۰۰۰ = ۱۲۵۰ = \text{انتهای سال دوم}$$

$$۱۲۵۰ + ۲۵\% \times ۱۲۵۰ = ۱۵۶۲/۵ = \text{انتهای سال سوم}$$

۱۲۸. گزینه ۴ درست است.

در مواقعی که دولت یا مؤسسات خصوصی برای رفع مشکلات یا گسترش فعالیت‌های اقتصادی خود به امکانات مالی نیاز پیدا می‌کنند، ممکن است به انتشار اوراق مشارکت اقدام کنند. افراد یا مؤسسات خصوصی با خرید این اوراق، ضمن دریافت سود علی‌الحساب در فواصل زمانی مشخص شده، اصل طلب خود را در زمان سررسید دریافت می‌کنند. بازپرداخت این گونه اسناد، اغلب بیش از یک سال طول می‌کشد؛ به همین دلیل، آنها را جزء اسناد اعتباری بلندمدت قرار می‌دهند.

۱۲۹. گزینه ۱ درست است.

فعالیت‌های بازار سرمایه در اقتصاد جامعه آثار و نتایج بسیاری دارد؛ از جمله:

- از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری را در جامعه افزایش می‌دهد.
- بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار، و معاملات بازار سرمایه را تنظیم می‌کند.
- با بررسی و شفاف‌سازی اطلاعات مالی شرکت‌ها و قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند.
- با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است.

۱۳۰. گزینه ۲ درست است.

تفاوت بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه از نظر وضعیت معیشتی با نگاهی به درآمدهای سرانه این گونه کشورها آشکار می‌شود. درآمد سرانه سالانه در بیش از ۵۰ کشور در حال توسعه فقیر از ۱۶۰۰ دلار کمتر است در حالی که هیچ یک

از ۲۰ کشور توسعه یافته دنیا درآمد سرانه سالانه کمتر از ۴۰۰۰۰ دلار در سال ندارند، برای مثال در سال ۲۰۱۵ تولید ناخالص داخلی سرانه در کشور سوئیس بیش از ۸۰۶۷۵ دلار و در سودان حدود ۲۲۱ دلار بوده است.

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

برای مقابله با فقر و نابرابری باید سیاست‌های مناسب را به کار گرفت. مسلماً برقراری یک سامانه و نظام مناسب و کارآمد مالیاتی از مهمترین ابزارهای رویارویی با نابرابری توزیع درآمد است. با به کارگیری نظام صحیح مالیاتی، می‌توان تفاوت میان درآمد و ثروت یک گروه محدود پردرآمد و اکثریت کم درآمد را کاهش داد. در این صورت درآمد و ثروت به صورت عادلانه‌تر، مجدداً توزیع می‌شود.

۱۳۲. گزینه ۳ درست است.

الف) در وضعیت تورم زیاد، قیمت کالاها و خدمات به سرعت افزایش می‌یابد و اقتصاد کشور دچار اختلال می‌شود. همچنین، به دلیل افزایش قیمت کالاها و خدمات، معمولاً درآمد افراد کم درآمد جامعه، متناسب با تورم افزایش نمی‌یابد، بنابراین برای تأمین کالاهای مورد نیاز خود با مشکلات جدی روبه‌رو می‌شوند؛ در نتیجه، سطح رفاه عمومی کاهش می‌یابد. در این شرایط، تلاش دولت این است که تا حد ممکن از افزایش بی‌رویه قیمت‌ها جلوگیری، و با در پیش گرفتن سیاست‌های مناسب، تورم را مهار و رشد قیمت‌ها را تثبیت کند.

ب) از دیدگاه اقتصاددانان رفع فقر و حمایت از اقشار کم درآمد، راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه یافتگی جامعه است؛ زیرا فقر گسترده می‌تواند مانعی بر سر راه پیشرفت همه جانبه کشور باشد. در این زمینه دولت‌ها با توجه به ضرورت مقابله با فقر، معمولاً به طراحی و اجرای سیاست‌هایی می‌پردازند که بتواند ابعاد فقر را در جامعه محدود کند. پ) دولت برای هدایت اقتصاد در مسیر مطلوب و مورد نظر خود و با هدف ایجاد نظم در عرصه فعالیت‌های اقتصادی و تأمین مصالح جامعه، مقررات اجرایی را وضع، و سیاست‌هایی را طراحی، و با اجرای قوانین و راهبردهای کلان کشور، حکمرانی می‌کند. همچنین برای ریل‌گذاری فعالیت‌های اقتصادی، لویح قانونی را به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌کند که پس از تصویب مجلس به عنوان قانون ابلاغ می‌شود. قانون مالیات‌ها، قانون گمرکی، قانون بودجه و قانون برنامه پنجساله از جمله قوانین مهم است.

به طور کلی، دولت با در نظر گرفتن تصویری از آینده اقتصاد و مشخص کردن اهداف آن، می‌کوشد فعالیت‌های اقتصادی جامعه را به سمت و سوی مورد نظر خود هدایت کند.

۱۳۳. گزینه ۱ درست است.

میزان مالیات $8090000 = 6000000 \times 25\% + 10000000 \times 20\% + 15000000 \times 15\% + 19500000 \times 12\%$

$56000000 - 8090000 = 47910000$

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

انقلاب دریاوردی ایرانیان و مسلمانان در قرون ۱۲-۱۳ میلادی و سپس اروپاییان در قرن ۱۵، و پیدایش صنعت بخار، حمل و نقل ریلی و هواوردی و به دنبال آن، پیشرفت دانش فنی بشر، وجود امنیت نسبی در سرزمین‌ها، راه‌های مناسب و مقررات مورد قبول بین‌المللی، موجب شد هزینه‌های تجارت نه تنها در داخل مرزها بلکه در خارج از آن نیز کاهش یابد.

۱۳۵. گزینه ۴ درست است.

الف) مطابق اصل چهارم و هشتم: «در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور، باید تبعیض در کار نباشد به طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود، سرمایه و امکانات لازم را در دسترس داشته باشد».

ب) فصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، که شامل اصول چهارم و سوم تا پنجاه و پنجم می‌شود با عنوان اقتصاد و امور مالی به مسائل اقتصادی کشور پرداخته و چارچوب کلی نظام اقتصادی مطلوب خود را ترسیم کرده است. البته مباحث مرتبط با اقتصاد در قانون اساسی به این اصول محدود نمی‌شود و اصول دیگری هم به طور مستقیم یا غیرمستقیم با مسائل امور اقتصادی مرتبط است.

ب) کشورها متناسب با وضعیت اقتصادی خود، سیاست‌های تجاری مختلفی را انتخاب می‌کنند. چه بسا، کشوری برای حمایت از تولیدکنندگان داخلی یا کاهش وابستگی خود به کالاهای وارداتی کشورهای دیگر، انواع موانع تجاری مثل تعرفه‌های گمرکی، عوارض وارداتی یا سهمیه وارداتی وضع کند.

علوم و فنون ادبی

۱۳۶. گزینه ۲ درست است.

سایر گزینه‌ها: در گزینه یک، «شام» ابتدا در معنای «شب» و سپس «سرزمین شام» آمده است.
 - در گزینه سه، «کنار» ابتدا در معنای آغوش و سپس «ساحل» آمده است.
 - در گزینه چهار، «کمین» ابتدا در معنی «کمترین» و سپس «کمین کردن» آمده است.
 شمع در گزینه دو، یک بار استعاره از معشوق است و یک بار هم در مفهوم خودش، که جناس همسان ندارد.

۱۳۷. گزینه ۴ درست است.

ء / ا / س / م / ن / یا / ا / س / م / ن /
 ص م ص م ص م ص م ص م
 ب / ا / ی / ن / ی / ی / ی / ی /
 ص م ص م ص م ص م ص م

۱۳۸. گزینه ۳ درست است.

تأکید شعر بر درازی قد است نه عمر.
 در گزینه یک، صوت و ملک‌الموت قافیه‌اند که حروف مشترک قافیه «و ت است (قاعده دو)
 در گزینه دو، عمر به قد مانند شده و در گزینه چهار نیز ریشخند قد بلند ممدوح طنزآمیز است.

۱۳۹. گزینه ۳ درست است.

در همه گزینه‌ها یکبار حذف همزه صورت گرفته، اما در گزینه سه، دو بار: هم همزه ابتدای «ز» هم همزه ابتدای «آز»: پاک‌آز ...
 - در رکن اول بیت گزینه یک: در این (درین)
 - در رکن دوم مصراع دوم بیت گزینه دو: در این (درین)
 - در رکن اول مصراع دوم بیت گزینه چهار: سرانجام (سرانجام)

۱۴۰. گزینه ۱ درست است.

بهره‌گیری از استعاره در قلمرو ادبی می‌گنجد و بیان مفهوم عشق در قلمرو فکری و آوردن ضمیر «او» یا «وی» به جای غیرانسان، مربوط به ویژگی‌های زبانی است.

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

زبان فارسی باستان در دوره هخامنشیان رواج داشت و گسترش عرفان و تصوف در قرون پنجم و ششم رخ داده است.

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

«است و دست // دست و دشت // سرآب - سراب» // در - سر
 گزینه یک: «چشمه و چشم»
 گزینه سه: «یاد و باد» و «باد و بود» و «با و باد»
 گزینه چهار: «جویش و بویش» و «روان و روان»

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

در گزینه ۳، بحث ترکیب وصفی مقلوب مربوط به قلمرو زبانی است.

۱۴۴. گزینه ۴ درست است.

در گزینه‌های یک، دو و سه، عشق تا سرحد مرگ ادامه دارد اما در گزینه چهار، فدا کردن جان برای معشوق مطرح است.

۱۴۵. گزینه ۱ درست است.

سجع باید در پایان دو جمله باشد اما گزینه یک فقط یک جمله دارد.

سایر گزینه‌ها:

گزینه دو: غایت و نهایت (سجع مطرف)

گزینه سه: فکر و مال (سجع متوازن)

گزینه چهار: زمین و ضمین (سجع متوازی)

۱۴۶. گزینه ۲ درست است.

کتاب اسرارالتوحید از محمدبن منور و درمورد شیخ ابوسعید است.

۱۴۷. گزینه ۲ درست است.

در گزینه دو، واژه‌های دو مصراع در مقابل هم سجع متوازی ندارند اما در گزینه‌های دیگر واژه‌های متناظر دو مصراع، سجع‌های متوازی دارند.

۱۴۸. گزینه ۳ درست است.

در گزینه سه «کمان» و «آن» قافیه هستند و قافیه طبق قاعده دو است.

در گزینه یک «گیسو» و «جادو» قاعده یک و در گزینه دو «رؤیا» و «تنها» قاعده یک و در گزینه چهارم «حاجت‌روا» و «روا» نیز قاعده یک است.

۱۴۹. گزینه ۴ درست است.

حاکمیت روح حماسه به سبک خراسانی بازمی‌گردد اما همه موارد دیگر، به دوران بعد از سبک خراسانی باز می‌گردند (سبک عراقی)

۱۵۰. گزینه ۳ درست است.

تأکید کل شعر بر تحمل سختی‌هاست نه زلالی آب جویباران؛ می‌گوید وقتی آب با نهایت سختی سنگ را می‌شکافد و از آن بیرون می‌جهد زلال است اما آبی که در خاک جریان دارد، گل‌آلود خواهد بود.

۱۵۱. گزینه ۲ درست است.

بیت الف: «دست» مجاز از کار و رفتار است.

بیت ب: «تاب» نخست در معنای تحمل و سپس در معنی تکان دادن و تاب دادن آمده است.

بیت ج: «یال» به دریایی مانند شده است که جزرومد دارد. (استعاره مکنیه)

بیت د: «حیرت» زلال و دیدنی انگاشته شده است.

بیت ه: «قرار» ایهام دارد: ۱- عهد و قرار ۲- قرار و آرامش

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

بیت نخست: «تعویذ جان‌فزا» مربوط به «یار» است و «افسون عمرکاه» مربوط به اغیار ← لفونشر // تضاد میان «یار - اغیار» و «جان‌فزا - عمرکاه» وجود دارد.

بیت دوم: «اغیار» به رشته مانند شده است. // «بریدن رشته اغیار» به دو شکل تعبیرپذیر است: ۱- هر چه غیر یار را از خود جدا کردن ۲- بریدن واژه «اغیار» از میان که به «اغ» و «یار» منجر می‌شود.

بیت سوم: جناس میان «باغ - راغ» برقرار است. // «بند قبا گشودن» کنایه از به‌آسودگی رسیدن و احساس صمیمیت کردن ... است.

بیت چهارم: «روی گرداندن» کنایه از انصراف و دوری‌گزیدن است. «آزاد - بنده» در تضاد هستند. آزاد بودن در عین دربند بودن، متناقض‌نماست. مصراع دوم این بیت از غزل معروف شیخ اجل سعدی است که در شعر حافظ تضمین شده است:

من از آن روز که در بند توام آزادم پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم

۱۵۳. گزینه ۲ درست است.

بیت صورت سؤال از چهار بار «مفاعیلن» ساخته شده است و در گزینه دو نیز همین وزن تکرار شده است.

در گزینه یک، شاعر از وزن «مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن» سود برده است.

در گزینه سه، شاعر از چهار بار «فعلاتن» استفاده کرده و در گزینه چهار، از «مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعِلن» استفاده شده.

۱۵۴. گزینه ۱ درست است.

در بیت الف، شاعر از معشوق می‌خواهد که سخن بگوید تا شک و تردید خلق نسبت به این که دهان دارد برطرف گردد پس که دهان معشوق کوچک است!

در بیت ب، نداشتن صبوری و شکیبایی مطرح است.

در بیت ج، سعدی سخنان ارزشمند خود را همچون مروارید می‌داند که اگر یارش آن را آویزه گوش سازد، زیباتر می‌شود!

در بیت د، شاعر می‌خواهد از چاه زرخدان (چانه) در بیاید که در دام (چاه) می‌افتد!

۱۵۵. گزینه ۲ درست است.

فعلاتُ فعلاتنُ فعلاتُ فعلاتنُ

ه / م / مَو / س / م / ت / فَر / رُج / ب / چَ / مَن / ز / وَن / ذُ / صَح / را															
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	✓	U	-	U	U
ی	ج	ر	نا	ک	ن	ش	ب	م	مَن	نِه	چَش	ب	ق	دَم	تُ
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U
فاعلاتنُ				فَعَلات				فاعلاتن				فعلاتُ			

۱۵۶. گزینه ۱ درست است.

این کتاب از نجم‌الدین رازی مشهور به نجم دایه، در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی و از متون عرفانی است.

۱۵۷. گزینه ۱ درست است.

هر دو اثر در گزینه یک منشور هستند.

سایر گزینه‌ها: نفحات الانس (منثور)، موش و گربه (منظوم)

عشاق نامه اثر عراقی منظوم و تذکره دولتشاه منشور است.

جمشید و خورشید (منظوم) طبقات ناصری (منثور)

۱۵۸. گزینه ۴ درست است.

تمامی موارد ذکر شده در گزینه چهار درست است.

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

افکار شاعران سبک عراقی در روی آوردن به شادی و دوری از ریا و تظاهر فقط در گزینه چهار یافت می‌شود.

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

- واژه نرگس در گزینه‌های یک و دو در معنای واقعی‌اش به کار رفته است.

- در گزینه سه استعاره از ستارگان شده است.

- در گزینه چهار نیز در معنای واقعی آمده است:

گل سرخ و نرگس در یک زمان شکوفا نمی‌شوند مثل علم و ثروت که در کنار هم جمع نمی‌شوند.

۱۶۱. گزینه ۳ درست است.

اوزان دولختی (دوری): دو رکن متفاوت در هر مصراع دو بار تکرار می‌شوند.

گزینه یک: مفعولُ مفاعیلن مفعول مفاعیلن

گزینه دو: مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

گزینه چهار: مفتعلن مفاعِلن مفتعلن مفاعِلن

در گزینه سه، شاعر از چهار بار مفاعیلن سود برده است.

۱۶۲. گزینه ۱ درست است.

- در گزینه دو، «لاله‌زار عمر»، «گل رویت» و «بهار عمر» همگی تشبیه فشرده هستند.

- در گزینه سه، «چراغ دو چشم» اضافه تشبیهی است که فشرده محسوب می‌شود.

- در گزینه چهار، «محیط فنا» (اقیانوس مرگ) و «نقطه دهان» نیز اضافه‌های تشبیهی هستند که فشرده محسوب می‌شوند.

در گزینه یک، تشبیهات گسترده هستند: سرشک به باران که ادات و وجه شبه نیز دارد و در مصراع دوم نیز روزگار عمر به برق که با ادات و وجه شبه همراه است.

۱۶۳. گزینه ۳ درست است.

این کتاب به نثر ساده نوشته شده است نه مسجع.

۱۶۴. گزینه ۳ درست است.

در این گزینه، مضافها همگی از انسان عاریه گرفته شده اند و به مضافالیه داده شده اند.

گزینه یک: شکفتن از گل و ریشه از درخت گرفته شده است.

گزینه دو: تعطیلی از اداره و مغازه، و جزر از دریا گرفته شده است.

گزینه چهار: بارش از برف و باران، و طلوع از خورشید وام گرفته شده است.

۱۶۵. گزینه ۴ درست است.

«کام» در معنی آرزو آمده اما در کنار «لب»، معنی دهان نیز به ذهن خطور می کند. «نای» در معنی «نی» آمده، اما کنار لب، معنی «نای و گلو» نیز به ذهن می آید.

- عالم مجاز از مردم عالم

- نصیحت باد است: تشبیه

- بیت استعاره مصرحه ندارد.

زبان عربی

۱۶۶. گزینه ۲ درست است.

أَلَّا نَصْعَرَ خُدُونَا ← که چهره هایمان را بر نگردانیم (رد سایر گزینه ها) - أَنْ نَغْضَ مِنْ أَصَوَاتِنَا ← که از صداهايمان بکاهيم (رد سایر گزینه ها) - مَنْ ← کسی که (آن که) (رد سایر گزینه ها) - نُحَاوِرُ ← سخن می گوئيم (رد گزینه ۱) - لِنُحْتَرَمَ ← تا مورد احترام واقع شويم (رد سایر گزینه ها).

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

شاتمیکم ← دشنام دهندگان خودتان (رد سایر گزینه ها) - مُهَانِينَ ← در حالی که خوار شده اند (رد سایر گزینه ها) - يَرْضَ رَيْكَمَ ← تا پروردگارتان خشنود شود (رد سایر گزینه ها) - يُعَاقِبَ ← مجازات کند (رد سایر گزینه ها) - أَعْدَاءُكُمْ ← دشمنانتان را (رد گزینه های ۲ و ۴).

۱۶۸. گزینه ۴ درست است.

مَنْ ← هر کس (رد گزینه های ۱ و ۳) - اسْتَفَاثَ ← یاری بخوهد (رد گزینه های ۱ و ۳) - الْأَجْبَةِ ← دوستان (رد گزینه ۱) - رَضَى ← خشنود می شود (شد) (رد گزینه ۳) - لَنْ يَهِيْمَ ← سرگردان نخواهد شد (رد سایر گزینه ها).

۱۶۹. گزینه ۲ درست است.

فُكُّوا ← آزاد کنید (رد گزینه ۱) - الَّذِينَ ← که (رد گزینه ۱) - أَسْلَمُوا ← مسلمان شدند (اسلام آوردند) (رد گزینه ۴) - رُدُّوا ← باز گردانید (رد گزینه های ۱ و ۳) - أَهْلَ ← خانواده (خویشان) (رد گزینه های ۱ و ۴) - تُرَحَّمُوا ← تا به شما مهربانی شود (رد گزینه های ۱ و ۴) - فِي الْآخِرَةِ ← در آخرت (رد گزینه ۳).

۱۷۰. گزینه ۲ درست است.

عِدَائِنَا ← (ای) دشمنان ما (رد گزینه ۳) - إِنْ شَمَمْتُمْ ← اگر بویید (بوییده باشید) (رد گزینه های ۱ و ۳) - رُفَاتَ ← استخوان های پوسیده (خاک قبر) (رد گزینه ۱) - الْأَجَبَةِ ← دوستان (رد گزینه های ۱ و ۴).

۱۷۱. گزینه ۱ درست است.

هَؤُلَاءِ السَّيِّاحَ ← این گردشگران (رد گزینه های ۲ و ۴) - لَمْ يَنْسُوا ← فراموش نکردند (رد سایر گزینه ها) - أَنْ يُسَجَّلُوا ← که ثبت کنند (رد گزینه های ۲ و ۴) - ذَكْرِيَاتِهِمْ ← خاطرات خود را (رد گزینه ۴).

۱۷۲. گزینه ۳ درست است.

كَانَ يُعَوِّضُ ← جبران می‌کرد (رد سایر گزینه‌ها) - أَحَبُّ ← محبوب‌ترین (دوست‌داشتنی‌ترین) (رد گزینه‌های ۱ و ۲) - إخوانی الأصفیاء ← برادران برگزیده‌ام (رد گزینه‌های ۲ و ۴) - جِدَّتِي ← کوشش مرا (رد سایر گزینه‌ها) - بَتَّصِلِح ← با تعمیر (رد گزینه ۲) - الآلات الأخرى ← سایر ابزارآلات (رد سایر گزینه‌ها).

۱۷۳. گزینه ۲ درست است.

(۲) تلخ می‌کنی ← تلخ می‌شود. (چون « تَمَرَّرَ » فعل مضارع مجهول است).

۱۷۴. گزینه ۴ درست است.

با توجه به ترجمه حدیث « دشمنی خردمند بهتر از دوستی نادان است » ، شعر فارسی ذکر شده هیچ تناسبی با آن ندارد.

۱۷۵. گزینه ۳ درست است.

(۳) نَكْرَةً ← مُعَرَّفٌ بِالْإِضَافَةِ .

ترجمه جمله : اسراف‌کاران برادران شیطان‌ها هستند.

۱۷۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها : (۱) « خیراً » : (خوب) و « شراً » : (بد) اسم تفضیل نیستند. (۲) « خیرٌ » (بهتر) : اسم تفضیل است. (۳) « الأراذل » (پست‌ترین‌ها) و « أفاضل » (شایسته‌ترین‌ها) : اسم تفضیل هستند. (۴) « أكابر » (بزرگ‌ترین‌ها) : اسم تفضیل است.

نکته : « خیر » اگر به معنای (بهتر) و « شرٌ » اگر به معنای (بدتر) باشند اسم تفضیل و اگر به معنای خوب و بد باشند اسم تفضیل نیستند و اگر به معنای خوبی و بدی باشند ، اسم جامد ، محسوب می‌شوند.

ترجمه گزینه‌ها : (۱) خوب باش و بد نباش. (۲) بهترین سخن آن است که مختصر باشد و بر معنا دلالت کند. (۳) هرگاه پست‌ترین‌ها به حکومت برسند ، شایسته‌ترین‌ها نابود می‌شوند. (۴) سعدی از بزرگترین شاعران قرن هفتم است.

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

(۱) فاعل ← اسم فعل ناقص (صارَ).

ترجمه گزینه‌ها : (۱) مبلغ ، دو هزار تومان شد. (۲) این پیراهن‌های زنانه چند تومان است؟ (۳) احق به چیزی همانند سکوت در برابر او ، مجازات نشد. (۴) ای مهربانترین مهربانان ! به ما مهربانی کن.

۱۷۸. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها : (۱) « يُكَلِّفُ » : فعل مجهول و « الإنسان » نائب فاعل آن است. (۲) ، « أَحْكِي » : فعل معلوم و « أَنَا » مستتر فاعل آن است. (۳) « فَكَّرْتُ » : فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر « هی » و « أَقُولُ » : فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر « أَنَا » است. (۴) « تَعَلَّمُ » فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر « هو » است.

ترجمه گزینه‌ها : (۱) انسان جز با اندازه توانائی‌اش ، مکلف نمی‌شود. (۲) حکایت می‌کنم که کشاورزی مزرعه بزرگی داشت. (۳) با خودش اندیشید : چه بگویم ؟ (۴) بهترین شما کسی است که قرآن را یاد بگیرد.

۱۷۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی آیه : « جادلهم » : جمله فعلیه ، « هی أحسن » : جمله اسمیه ، « إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ » : جمله اسمیه و « ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ » : جمله فعلیه است.

ترجمه آیه : و با آن‌ها به روشی که نیکوتر است بحث کن ، قطعاً پروردگار تو به کسی که از راه او گمراه شده است ، داناتر می‌باشد ترجمه گزینه‌ها : (۱) سه. (۲) چهار. (۳) پنج. (۴) شش.

۱۸۰. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها : (۱) « كَتَبْتُ » : فعل مجهول و « هذه » نائب فاعل آن است و « أَدْخَلُوا » : فعل معلوم و فاعل آن ضمیر بارز « واو » و « الصَّف » : مفعول است. (۲) ، « يُشَاوِر » : فعل معلوم و « الأذکیاء » فاعل و « العلماء » : مفعول آن است. (۳) « قَالَ » :

فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر « هو » و « یَنْزِلَ » : فعل معلوم و فاعل آن ضمیر مستتر « هُوَ » است. (۴) « بُعِثَ » فعل مجهول و نائب فاعل آن « النبی » و « تُتَمِّمَ » فعل مجهول و نائب فاعل آن « مَکَّارم » است.
ترجمه گزینه‌ها: (۱) به دانش‌آموزان گفته شد: وارد کلاس بشوید. (۲) خردمندان عاقل با دانشمندان، مشورت می‌کنند. (۳) گفت: از قرآن، آن‌چه را که آن، شفایی برای مومنان است، نازل می‌کند. (۴) پیامبر، فرستاده شد تا ارزش‌های اخلاقی کامل گردد.

۱۸۱. گزینه ۲ درست است.

(۲) لاعِبِینَ (مثنی) ← لاعِبِینَ (جمع مذکر سالم).
نکته: معدود اعداد (۳ - ۱۰) جمع و مجرور (مضاف الیه) است.
ترجمه گزینه‌ها: (۱) یک دست، صدا نمی‌دهد. (۲) پنج بازیکن، در مسابقه، حاضر شدند. (۳) ده برادر از برادرانمان به نزد ما آمدند. (۴) در این دو باغ، دو جوی آب، وجود دارد.

۱۸۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها: (۱) « الْجَهَّال » : جمع « الجاهل » : اسم فاعل است. (۲) « شَاهِدٌ » : فعل امر از باب « مفاعلة » و « مُشَاهَدَةٌ » : مصدر آن است. (۳) « کَافٍ » (کافی) : اسم فاعل است. (۴) « الشُّعْرَاءُ » : جمع « الشَّاعِرِ » : اسم فاعل است.
نکته: اسم‌هایی که به « ی » ما قبل مکسور، ختم شوند در حالت نکره و دارای اعراب رفع یا جرّ باشند حرف « ی » از آخر آن‌ها حذف می‌شود.

ترجمه گزینه‌ها: (۱) این دانشمندان، نادان‌ها را دانش می‌آموزند. (۲) پس گفت: این دو گروه را با دقت، نگاه کن. (۳) آیا خداوند برای بنده‌اش کافی نیست؟ (۴) همانا فردوسی از مشهورترین شاعران ایران است.

۱۸۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها: (۱) « إِذَا » : (هرگاه) : ادات شرط و « مَلَكٌ » : فعل شرط و « هَلَكَ » : جواب شرط است. (۲) « مَنْ » : (هر کس) : ادات شرط و « اجْتَهَدَ » : فعل شرط و « فَهُوَ نَاجِحٌ » : جواب شرط است. (۳) « مَا » (چه چیزی) : اسم استفهام (پرسشی) است. (۴) « مَا » : (هرچه) ادات شرط و « زَرَعْتُمْ » : فعل شرط و « تَحَصُّدُهُ » : جواب شرط است.
ترجمه گزینه‌ها: (۱) هرگاه پست‌ترین‌ها به حکومت برسند شایسته‌ترین‌ها نابود می‌شوند. (۲) استاد گفت: هرکس در درس- هایش تلاش کند پس او موفق است. (۳) ای دوستان! نظر شما در مورد آنچه که به شما می‌گویم، چیست؟ (۴) دانشمندی ما را (این‌چنین) نصیحت کرد: هر چه را که در دنیا بکارید در آخرت آن را درو می‌کنید.

۱۸۴. گزینه ۲ درست است.

در عبارت مذکور « مسجداً ، جماعتین ، جماعة ، جماعة » اسامی نکره هستند.
ترجمه عبارت: پیامبر (ص) وارد مسجدی شد پس در آن، دو گروه را دید: گروهی که علم می‌آموختند و گروهی که خداوند را فرا می‌خواندند و از او درخواست می‌کردند پس با جویندگان دانش نشست.

۱۸۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها: (۱) « الْيَوْمَ الْوَاحِد » : موصوف و صفت (نعت). (۲) « وَجْهٌ خَرَّتْ لِعَظَمَتِكَ » : موصوف و صفت جمله. (۳) « يَدْعُونَ » (در حالی که فرا می‌خواندند) : قید حالت (حال) است و این گزینه، در بر دارنده صفت نیست. (۴) « رَبِّ الرَّحِيمِ » : موصوف و صفت است و « الْعَالَمِينَ » : مضاف الیه میان موصوف و صفت، قرار گرفته است.
ترجمه گزینه‌ها: (۱) در یک روز یک روزنامه و یک مجله خواندم. (۲) خدایا آتش را بر چهره‌هایی که به خاطر عظمت تو بر زمین افتاده‌اند، مسلط مکن. (۳) نمازگزاران را در یک مسجد دیدم درحالی‌که پروردگار خویش را فرا می‌خواندند. (۴) مؤمن، پروردگار مهربان جهانیان را می‌پرستد.

تاریخ

۱۸۶. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۵ صفحه ۱۴۰

درباره وضعیت تعلیم و تربیت در دوران پیش از ساسانیان اطلاعات کامل و دقیقی در دست نداریم. گزارش و آگاهی های پراکنده ای که در آثار نویسندگان یونانی معاصر با هخامنشیان آمده است، بیشتر بازتاب دهنده شیوه تعلیم و تربیت فرزندان خاندان شاهی و درباریان است، ولی از دوره ساسانیان، به دلیل باقی ماندن آثار و منابع مکتوب متعدد، اطلاعات قابل توجهی درباره وضعیت و شرایط تعلیم و تربیت وجود دارد.

۱۸۷. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۴ صفحه ۱۳۳

تحولات دینی این عصر، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند؛ هر چند همچنان به نقل شفاهی آن رغبت بیشتری داشتند.

۱۸۸. گزینه ۳ درست است.

درس ۱۳ صفحه ۱۱۸

اقوام و طایفه های صحراگرد و دامدار آریایی هنگام ورود به ایران، اطلاع چندانی از روش ها و فنون کشاورزی و صنعت نداشتند. آنان در نتیجه تماس و همزیستی با بومیان ایران و همسایگان خود در بین النهرین، کم کم با شیوه زندگی روستایی و شهری آشنا شدند و به یک جانشینی و کشاورزی روی آوردند. آموزه های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.

۱۸۹. گزینه ۳ درست است.

درس ۱۲ صفحه ۱۱۱

درباره سازمان اجتماعی ایران در زمان ساسانیان، مدارک و اطلاعات بیشتری در دست است. نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت و تثبیت شد. عامل اول، تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند. از این رو، قشر جدیدی به نام «دبیران» در این دوره به طبقه حاکم افزوده شد. عامل دوم، رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود.

۱۹۰. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۴

حکومت اشکانی با رشادت و روحیه جنگاوری، ایران را از چنگ بیگانگان بیرون آورد. اشکانیان با آسان گیری و مداراجویی فرهنگی و دینی، اقوام و فرقه های دینی گوناگون و حتی یونانی تباران ایران را که در سراسر قلمرو آنها پراکنده بودند، در کنار یکدیگر حفظ کردند. سلسله اشکانی با اعمال چنین سیاست هایی بود که در دوران پس از اسکندر، توانست به ایران استقلال و حیثیت دوباره ببخشد. اشکانیان به تدریج با پیوند دادن اجزای مختلف فرهنگ ایرانی و ترویج ایران گرایی، ایران را احیا کردند.

۱۹۱. گزینه ۱ درست است.

درس ۷ صفحه ۶۳

در دوره صفویه، تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ آن دو چندان شد. در آن زمان، نویسندگان و محققان اروپایی به واسطه نوشته های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی عهد باستان اخبار و آگاهی قابل توجهی درباره سلسله ها و شاهان ایران در دوره باستان در اختیار داشتند. به همین دلیل برخی از جهانگردان اروپایی که در دوران فرمانروایی صفویان به ایران آمدند، با کنجکاوی زیاد در جست و جوی بناها و آثار تاریخی دوره هخامنشی به خصوص در فارس بودند. تعدادی از این جهانگردان اقدام به تهیه گزارش و تصویر از آثار مذکور کردند.

۱۹۲. گزینه ۱ درست است.

درس ۳ صفحه ۲۶

باستان‌شناسان با مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف، می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند. آنان همچنین از طریق مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آنها بر یکدیگر را توضیح می‌دهند.

۱۹۳. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۳۰

بشر مسیر طولانی و مراحل مختلفی را پشت سر گذاشت تا به تمدن رسید. باستان‌شناسان مراحل زندگی انسان‌های پیش از تاریخ را براساس نوع اقتصاد معیشتی و ابزارهای متناسب با آن به دوره گردآوری خوراک و دوره تولید خوراک تقسیم کرده‌اند.

۱۹۴. گزینه ۱ درست است.

درس ۹ تاریخ یازدهم، صفحه ۹۷

ابن سینا برای نخستین بار در دانشنامه علایی یک دوره فلسفه را به زبان فارسی تألیف کرد و این اثر، سهم بسزایی در مطرح کردن زبان فارسی به عنوان زبان علم داشت.

۱۹۵. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۰ تاریخ یازدهم، صفحه ۱۰۲ / ۱۰۳

طغرل سلجوقی پس از تصرف نیشابور، این شهر را به عنوان مرکز حکومت خود برگزید. او سپس شهرها و مناطق مختلف ایران را یکی پس از دیگری تسخیر کرد. وی سرانجام به بغداد رفت و خلیفه عباسی را از تسلط آل بویه شیعه مذهب در آورد و خود را منجی خلافت نامید.

۱۹۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۱ تاریخ یازدهم صفحه ۱۱۹

با هجوم مغول به ایران، زندگی شهری برای مدتی دچار وقفه و افول شد؛ زیرا، از یک طرف در جریان حملات مغولان شهرهای زیادی به ویژه شهرهای بزرگ و آباد در ماوراءالنهر و خراسان ویران شدند. عده زیادی از ساکنان شهرها کشته شدند و یا به مناطق دیگری مهاجرت کردند. از طرف دیگر، یاسا به عنوان مجموعه قوانینی که چنگیزخان تدوین کرده بود، به مغول‌ها توصیه می‌کرد که از شهر و شهرنشینی دوری گزینند.

۱۹۷. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۳ صفحه ۱۳۶

طریقت صفویان در قرن نهم هجری تحت تأثیر شرایط فکری و فرهنگی جامعه ایران، نخست به مذهب تشیع گرایش یافت و سپس به جنبشی سیاسی و مذهبی تبدیل شد. با اینکه در تصوف عزلت جویی و دوری از امور دنیوی ترویج می‌شود، اما رهبران طریقت صفوی به فعالیت‌های سیاسی و نظامی روی آوردند. این فعالیت‌ها، مشایخ طریقت صفوی را درگیر در رقابت سیاسی و دشمنی با حاکمان سلسله‌های قراقویونلو و آق قویونلو کرد. در نتیجه این درگیری و رقابت‌ها، اگرچه چندان از رهبران طریقت کشته شدند، اما تجربه مفید و مناسبی برای صفویان در راه کسب قدرت سیاسی به دست آمد.

۱۹۸. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۵ تاریخ یازدهم صفحه ۱۶۲

فرانک‌ها دسته‌ای از ژرمن‌ها بودند که با تصرف سرزمین گل، حکومت خود را بنیان نهادند آنان پس از گرویدن به دین مسیحیت و اتحاد با کلیسای رم، قلمرو خود را گسترش دادند. پادشاهی فرانک‌ها در زمان شارل بزرگ مشهور به شارلمانی به اوج قدرت رسید.

۱۹۹. گزینه ۱ درست است.

درس ۱۶ تاریخ یازدهم صفحه ۱۷۴

از سده یازدهم میلادی به تدریج در اروپا شهرنشینی و تجارت در پیوندی تنگاتنگ با یکدیگر دوباره رونق گرفت. جنگ‌های صلیبی تأثیر فراوانی بر رشد شهرها و تجارت به ویژه در مناطق ساحلی اروپا گذاشت. تأثیر این جنگ‌ها بر رونق و شکوفایی شهرها در ایتالیا بیش از سایر سرزمین‌های اروپایی بود.

۲۰۰. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۶ تاریخ یازدهم صفحه ۱۷۶

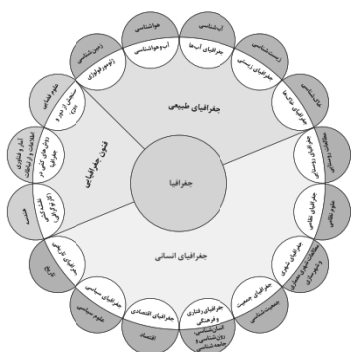
یکی از وجوه مهم تفکر رنسانس که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی‌های او بود، که از آن به عنوان اومانیزم یا انسان‌گرایی تعبیر می‌شود.

جغرافیا

۲۰۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۳

براساس جدول مندرج در صفحه ۳ سنجش از دور از ترکیب علوم فضایی با فنون جغرافیایی، کارتوگرافی از ترکیب هندسه با فنون جغرافیایی و روش‌های کمی در جغرافیا به واسطه ترکیب آمار با فنون جغرافیایی بدست می‌آید.

۲۰۲. گزینه ۱ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۰

فرضیه‌سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؛ زیرا فرضیه‌ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهد. فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است. پژوهشگر با توجه به مسئله خود، پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب مسئله پژوهش خود ارائه می‌کند. فرضیه‌های پژوهشگر به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد.

۲۰۳. گزینه ۳ درست است.

درس ۳ صفحه ۱۴

ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی و همچنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است. گستردگی کشور ما در این عرض‌ها به تنوع آب و هوا در آن منجر شده است. این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی، محیط زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است.

۲۰۴. گزینه ۲ درست است.

درس ۵ صفحه ۳۹

نام توده هوا	جهت نفوذ به کشور	زمان ورود به کشور	منشأ	اثر آب و هوایی
مرطوب موسمی	جنوب شرقی	دوره گرم	اقیانوس هند	باران‌های سیلابی
سودانی	غرب	دوره سرد سال	دریای سرخ	بارندگی

۲۰۵. گزینه ۲ درست است.

درس ۸ صفحه ۷۲

برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب‌تر و تأمین نیازهای مردم آن را به واحدهای کوچک‌تری تقسیم می‌کنند. این تقسیمات، متناسب با موقعیت و زمان، تغییر می‌یابد.

۲۰۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۹ صفحه ۸۱

سکونتگاه‌های شهری هم شکل‌های گوناگون دارد. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارد. برخی از شهرها شکل ترکیبی دارند. این شهرها در دوره‌های مختلف گسترش پیدا کرده است. به همین دلیل شکل این شهرها از نوع ترکیبی است.

۲۰۷. گزینه ۴ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۴

امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد. اگر راه‌ها و وسایل حمل و نقل کافی در اختیار نباشد، امکان اتصال بین نواحی مختلف و تبادل کالا وجود نخواهد داشت. می‌گویند: راه‌ها رگ حیاتی جامعه هستند و تمام فعالیت‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعه را تدوام می‌بخشد. سیستم حمل و نقل مناسب، نتایج مثبتی برای یک کشور دارد. با توجه به راه‌های نواحی دورافتاده، که دارای توان محیطی مناسب برای تولید هستند، زمینه‌های خوبی برای بهره‌برداری ایجاد می‌کند. توجه به همه مناطق کشور با در نظر گرفتن توان محیطی آنها عامل رشد و توسعه کشور را فراهم می‌آورد.

۲۰۸. گزینه ۲ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۰

صنعت شامل مجموعه فعالیت‌هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه و تبدیل آنها به محصولات جدید منجر می‌شود؛ اعم از اینکه این تغییرات با دست یا ماشین در کارگاه و یا منزل انجام شود. بخش صنعت، محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می‌رود. فعالیت در این بخش به ایجاد اشتغال منجر خواهد شد. بسیاری از مشاغل به طور مستقیم یا غیرمستقیم به صنعت وابسته است. بخش صنعت در تجارت، تحقیق، توسعه و بهره‌وری سهم قابل توجهی دارد.

۲۰۹. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۵

ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد. این معیارها ممکن است «عوامل طبیعی» یا «عوامل انسانی» باشد.

۲۱۰. گزینه ۳ درست است.

درس ۲ صفحه ۱۶ یازدهم

در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود؛ برای مثال، مهاجرت روستاییان از یک ناحیه یا وقوع خشکسالی، وسعت یک ناحیه کشاورزی را کاهش می‌دهد یا ممکن است به کلی آن ناحیه را به ناحیه‌ای غیرکشاورزی تبدیل کند.

۲۱۱. گزینه ۱ درست است.

درس ۳ صفحه ۲۴ یازدهم

وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند، در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود. هوای گرم سبک می‌شود و به سوی بالا صعود می‌کند. بنابراین، هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کمتری دارد و در نتیجه بر روی منطقه گرم یک مرکز کم فشار ایجاد می‌شود.

۲۱۲. گزینه ۱ درست است.

درس ۴ صفحه ۴۷

اشکال کاوشی: این نوع فرسایش بیشتر حاصل شدن ذرات از یک مکان و انتقال آنها به مکان‌های دیگر است. اشکال تراکمی: این فرسایش حاصل انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان است.

۲۱۳. گزینه ۱ درست است.

درس ۵ صفحه ۵۷ یازدهم

علاوه بر عوامل آب و هوایی و خاک، نوع ناهمواری‌ها و ارتفاعات نیز در پراکندگی پوشش گیاهی و زندگی جانوری نواحی تأثیر می‌گذارند؛ زیرا گیاهان و جانوران در ارتفاع معینی قادر به زیستن هستند.

۲۱۴. گزینه ۳ درست است.

درس ۸ صفحه ۱۱۰ یازدهم

در بین روش‌های مختلف حمل و نقل (زمینی، هوایی و دریایی)، حمل و نقل دریایی جایگاه ویژه و ممتازی دارد؛ به طوری که حدود نود درصد تجارت جهانی از نظر وزن کالاهایی که جابه‌جا می‌شوند، از طریق حمل و نقل دریایی و توسط کشتی‌ها صورت می‌گیرد. حمل و نقل دریایی به دلیل پایین‌تر بودن هزینه‌ها با وجود وزن زیاد کالاهای جابه‌جا شده و نیز قابلیت جابه‌جایی کالا تا مسافت‌های دور دست، بر دیگر شیوه‌های حمل و نقل برتری دارد.

۲۱۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۴۷ یازدهم

گاهی باد مواد نرمی را که در زیر با لبه تخته سنگ‌ها قرار گرفته‌اند تخریب می‌کند و با خود می‌برد و بخش‌های سخت و مقاوم را باقی می‌گذارد. در نتیجه، ستون‌هایی سنگی به شکل قارچ یا سایر اشکال به وجود می‌آیند که به آنها گرز دیو، دودکش جن، (به انگلیسی هودو) می‌گویند.

علوم اجتماعی

۲۱۶. گزینه ۱ درست است.

- بوق زدن راننده، یک کنش است: معنادار بودن کنش را نشان می‌دهد.
- سخن گفتن یک کنش است: ارادی بودن کنش را نشان می‌دهد.
- اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد.
- پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش افراد هستند.

۲۱۷. گزینه ۴ درست است.

- آلودگی طبیعت و محیط زیست، نتیجه کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌هاست. نشان‌دهنده تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی است.

- پدیده‌هایی که بُعد معنایی دارند. مانند: کنش‌های درونی، عقاید و ارزش‌های اجتماعی
- در جهان اجتماعی بُعد ذهنی پدیده‌ها، اهمیت بسیاری دارند.

۲۱۸. گزینه ۲ درست است.

- در مقابل دیدگاه طولی، عده دیگری از اندیشمندان اجتماعی معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. (نگاه عرضی)

تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است.

۲۱۹. گزینه ۳ درست است.

(۳) علوم تجربی توان دآوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند و حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت.

۲۲۰. گزینه ۲ درست است.

ایرانی: انتسابی، اجتماعی و ثابت

گندمگون: انتسابی، فردی و ثابت

وقت شناس: متغیر، انتسابی و فردی

۲۲۱. گزینه ۱ درست است.

اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

۲۲۲. گزینه ۱ درست است.

اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود. در آن صورت تغییرات اجتماعی از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی فراتر می‌روند و به صورت تحولات فرهنگی در می‌آیند و جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌شود.

۲۲۳. گزینه ۳ درست است.

عبارت دوم:

- جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های مختلف آنها دخل و تصرف کرد و عناصر اساطیری و مشرکانه آنها را نپذیرفت.

عبارت سوم:

- جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند، به از خودبیگانگی تاریخی گرفتار می‌شوند.

۲۲۴. گزینه ۴ درست است.

- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است.
- حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب نیز گسترده است و نظریه‌پردازان غربی را که طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند، به تأمل و بازبینی نظریات پیشین خود فراخوانده است.

۲۲۵. گزینه ۴ درست است.

- سرمايه‌داري، عامل اصلی هویتی‌یابی افراد و جوامع غربی است.
- کاهش جمعیت، شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است.
- پدیده نسل‌کشی در جهان، نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.
- مجموعه کنش‌ها، روابط و قواعدی که حول تولید و مصرف کالا و خدمات و توزیع درآمد و ثروت صورت می‌گیرد، نهاد اقتصاد را شکل می‌دهد.

۲۲۶. گزینه ۱ درست است.

- دیدگاه دوم: گروهی دیگر جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

- فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد.

۲۲۷. گزینه ۳ درست است.

- جهان غرب در استعمار فرا نو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد.

- استعمار اروپایی در سده هفدهم و هجدهم میلادی بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.
 - استبداد استعماری برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.
 - قدرت سیاسی جوامع اسلامی تا قبل از استعمار بیشتر قومی و قبیله‌ای بود.
۲۲۸. گزینه ۱ درست است.

روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.

۲۲۹. گزینه ۱ درست است.

دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد و فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.

۲۳۰. گزینه ۳ درست است.

دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزه دینی نداشتند. آنها همان‌گونه که در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار، حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند، در این مرحله، از تبلیغ مسیحیت برای گسترش جهانی قدرت خود استفاده کردند. آنان با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند.

۲۳۱. گزینه ۲ درست است.

دولت ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند. آنها برخلاف حاکمیت‌های پیشین، خود را با هویت دینی و معنوی نمی‌شناختند و کاملاً سکولار بودند. هویت آنها اغلب ناسیونالیستی و قومی است.

۲۳۲. گزینه ۴ درست است.

لیبرالیسم اولیه بیشتر رویکردی فردی و اقتصادی داشت، به حمایت و دستگیری از فقرا قائل نبود و پیامدهای زیر را به دنبال آورد:

روابط اجتماعی ارباب – رعیتی را درهم ریخت. کشاورزان را از بردگی رها کرد، به آنها اجازه داد که مهاجرت کنند و درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند، موانع پیشین مانند غیر قابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت و کشاورزان را به کارگرانی تبدیل کرد که سرمایه وجود خود را به صاحبان ثروت و صنعت (سرمایه‌داران) می‌فروختند.

۲۳۳. گزینه ۲ درست است.

- اگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی، معتقد بود که فاتحان در گذشته تاریخ با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت بر می‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

- دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.

- نخستین بحران اقتصادی در سال ۱۸۲۰ میلادی در انگلستان به وجود آمد.

۲۳۴. گزینه ۲ درست است.

- طی قرن بیستم نه تنها دین از فرهنگ عمومی مردم خارج نشد بلکه در سال‌های پایانی آن، نگاه معنوی و دینی، به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها بازگشت. بعضی متفکران از این موج که نشانه بحران معنویت در فرهنگ غرب است، با عناوین افول سکولاریسم و پاسکولاریسم یاد کردند.

- مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراء طبیعی است.

- حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به دنبال داشت. استبداد استعماری به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر و عمل کردن مطابق منافع این کشورها، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساخت و مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی خود را نیز سرکوب می‌کرد.

- نخبگان غرب‌گرایی که به عملکرد نسل اول روشنفکران معترض بودند، نسل دوم روشنفکران را شکل دادند. این گروه تحت تأثیر جریان‌های چپ در کشورهای اروپایی بودند. این نسل با عنوان روشنفکران چپ کشورهای اسلامی شناخته می‌شود.

۲۳۵. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: فرهنگ‌هایی که در دوره استعمار، مقهور و مرعوب جوامع غربی شده بودند، راه حل چالش‌های خود را نیز در پیوستن به جوامع غربی می‌دانستند.

گزینه ۲: نخستین بیدارگران اسلامی در ایران، جنبش‌هایی را برای اصلاح رفتار حاکمان و ساختار حکومت قاجار به حکومتی دیگر به وجود می‌آوردند.

گزینه ۴: انقلاب فرانسه در سال ۱۷۸۹ میلادی با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بودند.

فلسفه و منطق

۲۳۶. گزینه ۲ درست است.

هدف حقیقی انسان رسیدن به عالم مثل و خیر مطلق است، نه ماندن در عالم طبیعت که عالم سایه‌هاست. درس ۲ صفحه ۱۴

۲۳۷. گزینه ۴ درست است.

از نظر پارمنیدس، هستی و وجود حقیقتی ثابت دارد، نه در حال شدن و صیوریت. درس ۳ صفحه ۱۹ و ۲۰

۲۳۸. گزینه ۲ درست است.

می‌دانیم که حقایق بسیاری هست که ما نمی‌شناسیم. هم‌چنین ممکن است در توانایی خود برای شناخت برخی امور شک کنیم. اما این شک، غیر از شک در اصل امکان شناخت است. درس ۶ صفحه ۴۳

۲۳۹. گزینه ۱ درست است.

اگر افکار و عقاید اطرافیان را بازبینی کنیم، در می‌یابیم که برخی از این عقاید پشتوانه عقلی محکمی ندارند. این در حالی است که همه آنها را پذیرفته‌ایم و حتی در برخی مواقع اندیشه‌های دیگران را براساس همین افکار غیر منطقی ارزیابی می‌کنیم.

درس ۴ صفحه ۲۹

۲۴۰. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۳ با اصل اول که «پدیده‌ها خود به خود به وجود نمی‌آیند بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است» منطبق نیست. درس ۷ صفحه ۴۷

۲۴۱. گزینه ۴ درست است.

هم‌اگرستانسیالیست‌ها و هم مکتب حکمت متعالیه معتقدند انسان در آغاز آفرینش هویتی نامشخص دارد و ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری به صورت بالقوه در وجود او قرار داده شده است. درس ۹ صفحه ۶۶ و ۶۷

۲۴۲. گزینه ۱ درست است.

مسأله این است که گاه کسب فضیلت‌ها با منافع و تمایلات جسمانی انسان در تضاد است. درس ۱۰ صفحه ۷۷

۲۴۳. گزینه ۳ درست است.

اولین قانون اخلاقی این گروه این است که «آنچه برای خود می‌پسندی برای دیگران نیز بپسند. در این صورت است که می‌توانی با دیگران زیست کنی» درس ۱۰ صفحه ۷۵

۲۴۴. گزینه ۴ درست است.

از نظر داروینیست‌ها انسان ناچار وارد زندگی اجتماعی و زیست اجتماعی شده و این زیست اجتماعی او را وادار به ابداع اصول

اخلاقی و رعایت آنها کرده است. درس ۹ صفحه ۶۵

۲۴۵. گزینه ۱ درست است.

در دوره معاصر عموم فیلسوفان مسلمان معتقدند که عقل و حس و نیز شهود و وحی در جایگاه خود اعتبار دارند، ولی معرفت فلسفی متکی بر استدلال عقلی است و بدون آن اساساً فلسفه معنا ندارد. درس ۸ صفحه ۵۶

۲۴۶. گزینه ۴ درست است.

نسبی‌گرایان بر این باورند که هر فرد متناسب با ویژگی‌هایش با فرد دیگری متفاوت است. بنابراین شناخت هر کس برای خودش و به نسبت خودش اعتبار دارد. درس ۸ صفحه ۵۸

۲۴۷. گزینه ۱ درست است.

در صورتی که با بزرگ‌نمایی و بدون ذکر دلیل، سعی در تأیید نظری داشته باشیم دچار مغالطه «بزرگ‌نمایی» می‌شویم ولی در صورت سؤال دلیل این جمله «از خستگی...» ذکر شده است. درس ۱۰ صفحه ۱۱۲

۲۴۸. گزینه ۳ درست است.

در صورت سؤال «اسم‌های دارای مغالطه» خواسته شده نه کلمات دارای مغالطه؛ در نتیجه گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ رد می‌شود. کلمه ثمر به معنای میوه و نتیجه است و کلمه سمر به معنای افسانه که حالت درست آن در شعر همین سمر به معنای افسانه می‌باشد. درس ۲ صفحه ۱۸

۲۴۹. گزینه ۲ درست است.

متفکر (نقاد) هنگام شنیدن یک مطلب یا تصمیم‌گیری درباره آن، آن را از وجوه مختلف بررسی می‌کند. درس ۱۰ صفحه ۱۰۳

۲۵۰. گزینه ۱ درست است.

گزینه ۲ قاعده وضع مقدم است. گزینه ۳ و ۴ هم براساس قاعده رفع تالی است. درس ۹ صفحه ۹۵

۲۵۱. گزینه ۲ درست است.

شرط اول برای نتیجه‌گیری صحیح از دو قضیه حملی رعایت حد وسط است که در گزینه ۲ رعایت نشده است. نکته: شرایط نتیجه‌گیری با شرایط اعتبار قیاس متفاوت است. درس ۸ صفحه ۷۸

۲۵۲. گزینه ۳ درست است.

درس ۷ صفحه ۶۷ تا ۷۲

۲۵۳. گزینه ۳ درست است.

در گزینه ۳ یک جمله شرطی داریم. اگر صحبت کنی اخراج می‌شوی. در سایر گزینه‌ها قضا یا حملی هستند. درس ۶ صفحه ۶۰ و ۶۲

۲۵۴. گزینه ۱ درست است.

عبارت گزینه ۲ توجه به وجوه اختلاف است برخلاف گزینه ۳ که یافتن استدلال تمثیلی مخالف است. گزینه ۴ هم که استدلال مخالفی را طرح نکرده است. درس ۵ صفحه ۴۶

۲۵۵. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۳۷ و ۳۸

۲۵۶. گزینه ۲ درست است.

بین شیر و کره تباین است. در گزینه ۳ رابطه مطلق برقرار است. در گزینه ۴ هم رابطه من وجه وجود دارد. درس ۳ صفحه ۲۴ و ۲۵

۲۵۷. گزینه ۱ درست است.

عبارت «چشم» پرسشی نیست که مشتری در جواب گفته نخیر فقط کمی هم آبگوشت بدهید. پس مغالطه نگارشی دارد. از طرفی مشتری «چشم» را به عنوان بخشی از غذای آماده ارائه لحاظ کرده؛ در صورتی که منظور مستخدم پذیرفتن و انجام دادن سفارش مشتری بوده است. (توسل به معنای ظاهری) درس ۲ صفحه ۱۶ تا ۱۸

۲۵۸. گزینه ۲ درست است.

هدف این نوع استدلال شکست دادن طرف مقابل است. تا آنجا که طرف مقابل حرفی برای گفتن نداشته باشد و مجبور به پذیرش نتایج آنها یا اعتراف به شکست شود. درس ۵ صفحه ۵۴

۲۵۹. گزینه ۱ درست است.

عبارت «ماست» مخفف «ما است» می باشد. مغالطه شیوه نگارش کلمات می تواند ناشی از دیکته کلمات نیز باشد. درس ۲ صفحه ۱۸

۲۶۰. گزینه ۴ درست است.

در صورتی که با وجود پیدا شدن استثنایی در یک حکم کلی، همچنان بر کلی بودن حکم خود اصرار کنیم؛ دچار مغالطه استثنای دارای چشم پوشی می شویم. درس ۷ صفحه ۷۰

روان شناسی

۲۶۱. گزینه ۴ درست است.

- روش علمی: یکی از روش های کسب شناخت است. ممکن است در پاسخ به یک سؤال، چهار فرد با چهار روش ذکر شده به یک مقصد برسند، اما آنچه مهم است این است که هیچ یک نمی توانند بر درستی روش خویش و انکار روش های دیگران اصرار بورزند.

- یافته های به دست آمده از روش علمی، خصوصی و شخصی نیست، بلکه هر فردی، در صورت رعایت ضوابط علمی، می تواند یافته های دیگران را تکرار کند.

۲۶۲. گزینه ۳ درست است.

- وقتی نتوانیم موضوعی را به صورت مستقیم از فردی بپرسیم، از مصاحبه بدون ساختار (بدون نظام) استفاده می شود. در این شیوه، با پیروی از برخی اصول و طرح کلی، فرد مصاحبه شونده را به سمت پاسخ های مورد نظر هدایت می کنند. از این شیوه برای اخذ اطلاعات عمیق استفاده می شود.

- مثال، روش خرد کردن مسئله مهارت حل مسئله را افزایش می دهد، نمونه ای از پیش بینی است.

۲۶۳. گزینه ۱ درست است.

- هویت همان تمایزی است که فرد بین خود و دیگران می گذارد. هویت طرز فکر، عقاید و نحوه ارتباط فرد با دیگران را شامل می شود.

۲۶۴. گزینه ۲ درست است.

- رشد هیجانی در انسان نسبت به حیوانات، به دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع تر، رشد یافته تر است.

- بازی کودکان در سنین بالاتر قاعده مندتر می شود و مشترکاً بازی می کنند. این تغییر، بیانگر رشد اجتماعی آنهاست.

- رشد درک اخلاقی در برگرفته آن دسته از قوانین و مقررات اجتماعی و اصول که تعیین می کنند انسان ها در رابطه با دیگران چگونه باید رفتار کنند.

۲۶۵. گزینه ۲ درست است.

یکنواختی و ثبات نسبی و آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه از عوامل خوگیری و موانع تمرکز می باشد.

۲۶۶. گزینه ۱ درست است.

همیشه باید برای مقابله با زلزله آمادگی داشته باشید. در این مثال منتظر وقوع یک رویداد هستیم، ولی نمی دانیم چه زمانی به وقوع خواهد پیوست. آیا مردم اهمیت زلزله را نمی دانند؟ در پاسخ باید بگوییم می دانند اما چون خسته می شوند بعد از چند روز گوش به زنگی آن را رها می کنند.

۲۶۷. گزینه ۴ درست است.

- ما بسیاری از اطلاعات را براساس میزان استفاده از آنها در مدت زمان کوتاه به خاطر می‌سپاریم. در این صورت با حافظه کاری سروکار داریم.

- حافظه کاری، علاوه بر ذخیره سازی کوتاه مدت، کمک خوبی برای اجرای وظایف و تکالیف است.

- در حافظه کوتاه مدت فقط تا چند دقیقه می‌توانیم اطلاعات را ذخیره کنیم.

- مفهوم حافظه کاری نشان‌دهنده این موضوع است که انواع حافظه را نمی‌توانیم صرفاً براساس زمان تقسیم‌بندی نماییم.

۲۶۸. گزینه ۳ درست است.

علت ندانستن تعداد پله‌های ساختمان مسکونی که روزانه از آن بالا و پایین می‌رویم، رمزگردانی نکردن آن موضوع است.

۲۶۹. گزینه ۴ درست است.

در مسئله، توانمندی‌های ما محدود است: اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد. بسیاری از افراد توانایی بهای خود را نمی‌شناسند. عدم شناسایی دقیق توانمند بها باعث استفاده از راه حل‌های غیرمنطقی می‌شود. به همین دلیل است که حل تمرین ریاضی برای ریاضی‌دان آسان است، اما برای دیگران مسئله است.

۲۷۰. گزینه ۲ درست است.

ارزیابی راه حل: باید راه حل انتخاب شده را ارزیابی کرد. این کار باعث می‌شود تا ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم. در مثال مربوط به مشکل یادگیری زبان انگلیسی، دانش‌آموز باید نمرات درسش را بعد و قبل از اجرای روش مطالعه جدید مقایسه کند.

۲۷۱. گزینه ۳ درست است.

- از روش‌های تحلیلی، دستیابی به راه حل مسئله را تضمین می‌کند. روش‌های تحلیلی، مورد قبول همه است.
- در روش بارش مغزی (فکری)، همه راه حل‌های احتمالی که فکر می‌کنیم در پاسخ به یک مسئله می‌تواند درست باشد، ارائه شود.

۲۷۲. گزینه ۳ درست است.

افرادی که دارای سبک تصمیم‌گیری اجتنابی هستند، بر این باورند که همه چیز خود به خود درست می‌شود؛ در نتیجه، زمان را از دست می‌دهند و مشکل آنها بیشتر می‌شود.

۲۷۳. گزینه ۲ درست است.

مراحل تصمیم‌گیری:

مرحله ۱: شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر

مرحله ۲: شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم

مرحله ۳: بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت

مرحله ۴: ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت

مرحله ۵: اجرای بهترین اولویت

مرحله ۶: تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر

مرحله ۷: بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر

۲۷۴. گزینه ۴ درست است.

کنترل نکردن هیجانات عامل مهمی است که مانع تصمیم‌گیری موفق می‌شود. در موقعیت تصمیم‌گیری، با افراد و حالت‌های مختلفی مواجه می‌شویم. افراد مختلف، واکنش‌های هیجانی متفاوتی در ما ایجاد می‌کنند. این واکنش‌های عاطفی، به دلیل زودگذر بودن، نمی‌تواند ملاک تصمیم‌گیری باشد. افرادی که قادر به کنترل هیجان‌های خویش نباشند، به طور مداوم با شکست در تصمیم‌گیری روبه‌رو می‌شوند؛ مانند مربی فوتبالی که به دلیل ابراز احساسات منفی تماشاگران، بهترین بازیکن زمین را تعویض می‌کند.

۲۷۵. گزینه ۳ درست است.

هدفمندی (انتخاب هدف)، علاوه بر ایجاد توانمندی، باعث انسجام در رفتار می‌شود. هدف معین، فرد را از بیراهه رفتن و اتلاف منابع انرژی خود مصون می‌دارد.

۲۷۶. گزینه ۴ درست است.

یکی دیگر از عوامل بروز رفتار در افراد این است که رفتار و باورمان هماهنگ نباشد و فرد دچار ناهماهنگی ذهنی شود که به آن ناهماهنگی شناختی می‌گویند.

۲۷۷. گزینه ۳ درست است.

درماندگی آموخته شده مربوط به افرادی است که کوشش را با پیشرفت مرتبط نمی‌دانند. آنها فکر می‌کنند هر کاری انجام دهند به موفقیت نمی‌رسند. یعنی پیامدهای رفتار را مستقل از خود رفتار می‌دانند؛ در نتیجه، این اعتقاد در فرد ایجاد می‌شود که رویدادها در کنترل او نیستند.

۲۷۸. گزینه ۱ درست است.

در فشار روانی منفی، فرد به دلیل نوع ارزیابی‌اش از مشکل، احساس ناخوشایندی را تجربه می‌کند و در نتیجه، قادر به دستیابی به هدف نیست.

۲۷۹. گزینه ۱ درست است.

نداشتن تمرکز مربوط به علائم شناختی فشار روانی است.

۲۸۰. گزینه ۴ درست است.

استفاده از مهارت حل مسئله: در این شیوه مقابله، فرد منبع استرس یا مشکل را یک مسئله در نظر می‌گیرد و برای مقابله با آن از مهارت حل مسئله استفاده می‌کند.